ANALYSIS ACCORDING TO JEWISH LAW OF THE MURDERS IN AGATHA CHRISTIE'S BOOK "AND THEN THERE WERE NONE"

written by Rabbi Dr. Chaim Simons

Hanu. ites pas. here was a six a comfo dence. Into that silence came The Voice. Without warning human, penetrating . . . 'Ladies and gentlemen! Silence please!' Every one was startled. They looked around - at each other, t the walls. Who was speaking? The Voice went on - a high clear voice: 'You are charged with the following indictments: 'Edward George Armstrong, that you did upon the 14th day f March, 1925, cause the death of Louisa Mary Clees. Emily Caroline Brent, that upon the 5th November 193. ou were responsible for the death of Beatrice Taylor. 'William Henry Blore, that you brought about the death of tames Stephen Landor on October 10th, 1928. 'Vera Elizabeth Claythorne, that on the 11th day of August, 35, you killed Cyril Ogilvie Hamilton. Philip Lombard, that upon a date in February, 1932, you e guilty of the death of twenty-one men, members of an East rican tribe. John Gordon Macarthur, that on the 4th of January, 1917, you deliberately sent your wife's lover, Arthur Richmond, to his death. CA. es Marston, that upon the 14th day of November of the murder of John and Incy Combes.

Rabbi Dr. Chaim Simons
P. O. Box 1775
306/20 Kiryat Arba 9010000
Israel
Tel: 972 (0)2 9961252
chaimsimons@gmail.com
February 2020
© Copyright.Chaim Simons 20192

Introduction

Agatha Christie (1890 - 1976) was known as the "Queen of Crime" and wrote about 70 detective novels, which have sold around 2 billion copies worldwide. Books of hers have been translated into at least 103 languages, including Hebrew.

In 1939 she wrote the book "Ten Little Niggers" and 100 million copies of this book have been sold. For reasons of Political Correctness, the title of this book was later changed to "Ten Little Indians" and then "Ten Little Soldier Boys" and finally "And Then There Were None". However, there were some publishers who retained the original title until at least the 1980s. The quotes in this paper are from the original version of this book.

The plot centres round ten people who are invited for different reasons to a deserted island in Devon in the South of England by a mysterious "Mr. Owen". They all arrive and soon after the end of their first meal, they suddenly without warning hear a voice accusing each of them of committing a murder in the past. They are all accused of being murderers who for various reasons cannot be brought to justice. During the following days one by one of these ten people die in various ways.¹

The purpose of this paper is to analyse these alleged murders according to Jewish Law (*Halachah*). When reading these analyses, one has to bear in mind the following:

Although similar arguments could be used to analyse the different murders, a unique analysis has been used for each case. It cannot be excluded that in some cases one could also give an alternative analysis. In order to keep the accounts to a reasonable length, exhaustive analyses are not given.

Since this paper is an analysis of a book by Agatha Christie, it is most likely that some of its readers will not have a knowledge of Hebrew. Words which are in Hebrew are written in italics. Some of the words are translated immediately after the Hebrew words, whilst others are to be found in a glossary at the end of this paper. (This does not include the source notes at the bottom of each page, since one who does not understand Hebrew, will not be able to understand most of the source material.)

"Edward George Armstrong, that you did upon the 14th day of March, 1925, cause the death of Louisa Mary Clees."²

Dr. Armstrong is accused of killing a woman whilst performing a simple operation on her. When he is asked about it by the other invitees to this island, he answers "They come too late ... then when the patient dies, they always consider it's the surgeon's fault." However, at the same time he thinks to himself "Drunk – that's what it was –

¹ Agatha Christie, *Ten Little Niggers*, (Penguin Books: Harmondsworth, Middlesex, UK, 1959), [henceforth: AC], passim. This is the original text.

² AC p.35

drunk. And I operated ... hands shaking. I killed her all right. Poor devil – elderly woman – simple job if I'd been sober."³

Jewish Law: Under Jewish Law there are several degrees of drunkenness which can on some occasions cause a prohibition on the recitation of prayers whilst in such a state. ** Kohanim* are also forbidden to duchan* after drinking a certain amount of wine. ** For that reason, there is no duchaning at minchah, except under certain conditions on a fast day. **

What does Jewish Law say about a person who is drunk being criminally responsible for his actions? The answer is to be found in a *Tosefta* in the *Talmudic* tractate *Teruma* where we can learn that self-induced intoxication as such is not regarded as duress sufficient to exempt one from criminal responsibility for acts committed whilst drunk.⁷ There is a concept in Jewish Law known as *karov lemazid* (culpable homicide) which occurs as the result of actual negligence on the part of the perpetrator. For that even exile to a "city of refuge" is not sufficient punishment.⁸

There is a chapter in the *Shulchan Aruch*, on the religious laws appertaining to a medical doctor. For a doctor to practice, the *Shulchan Aruch* brings two conditions. The first is that he only can act if there is no-one more skilled than he; this condition is also fulfilled if he consults with a person more skilled than he before acting. The second condition is that he has to have permission from the *Beit Din* to practice medicine; today this condition is fulfilled by having a government license to practice medicine. Should a doctor fulfilling these two conditions make an accidental mistake in his work, and as a result the patient is injured or even dies, he would be exempt from punishment, otherwise doctors would not want to practice medicine. If on the other hand he is careless or does not pay attention in his work and the patient dies on that very day, he would be sent into "exile" (to a "city of refuge"); since today there are no such cities, he has to do complete repentance for his act.⁹

Summing up: Dr. Armstrong's. performing an operation whilst drunk, would in Jewish law, come under the category of gross carelessness. This would be classed as culpable homicide and he would receive the most severe punishment, which at the time, could be awarded in Jewish law.

³ AC p.51

⁴ Shulchan Aruch Orach Chaim [henceforth SA OC], chap.99

⁵ SA OC chap.128 para.38

⁶ SA OC chap.129 para.1

⁷ Tosefta, masechet Terumot chap.3, para.1

⁸ Rabbi Moshe ben Maimon (Rambam), *Mishne Torah*, [henceforth: Rambam] sefer Nezikin, hilchot rotzeach v'shmirat nefesh [henceforth: rotzeach], chap.6 halachah 4; "city of refuge" - see Bible, Numbers chapter 35

⁹ Shulchan Aruch Yoreh De'ah [henceforth: SA YD] chap 336 para.1; Aruch Hashulchan Yoreh De'ah chap. 336 para.2; Responsibility of a doctor who makes a mistake, chap. 55, (paper in Hebrew brought out by Machon Hatorah v'Haaretz: Kfar Darom Israel, undated), (Internet)

"Emily Caroline Brent, that upon the 5th November 1931, you were responsible for the death of Beatrice Taylor." ¹⁰

Emily Brent who was very strict in her religious principles had a servant girl named Beatrice Taylor living with her. She thought that this servant girl was of good moral principles, but she then discovered that this was not the case. This girl became pregnant out of wedlock. Emily Brent therefore immediately threw her out of her house, and the girl then committed suicide by throwing herself into the river.¹¹

Jewish Law: Jewish Law considers suicide to be a most serious and reprehensible act, and most Rabbinic authorities hold that a person who takes his own life is a murderer and is punishable at the hand of Heaven.¹²

There are several serious ramifications in Jewish Law for one who does commit suicide. These include the close relatives not observing some of the laws of mourning for him and burying him in a different part of the Jewish cemetery. ¹³ However, in most cases we do not observe these restrictions and consider that the person took his own life due to extenuating factors such as a relatively extreme degree of distress, pain, fear, etc., and thus it would not be considered as suicide. ¹⁴

A question to be asked is whether in Jewish Law, one person's actions can be responsible for another person's suicide? One of the *Masechtot Ketanot* is on the subject of death and mourning and is called *Evel Rabati*. It gives two examples where a child has done wrong and is punished by his father. The boy is, as a result, terrified of his father, runs away and commits suicide and the Rabbis ruled that because of his fear, the details of Jewish law applied to a suicide do not apply to him. However, Rabbi Asher (1250-1327), known as the "Rosh", is of the opinion that these two cases refer to a child who has not yet reached the age of *Barmitzvah*. However, Rabbi Moshe Feinstein (1895-1986), disputes this and rules that if he was not yet *Barmitzvah* the laws of a person committing suicide would not under any circumstances apply to him. Therefore, the tractate in the *Talmud* is dealing with a boy over the age of *Barmitzvah*. The suicide would not under any circumstances apply to him.

By *Torah* law one is forbidden to encourage a person to commit a sin (and this obviously includes suicide)¹⁸ since by doing so one transgresses the law of *lifnei iver* (putting a stumbling block in front of the blind). Furthermore, the vast majority of

¹⁰ AC p.35

¹¹ AC pp.77, 185

¹² e.g. Rambam rotzeach chap.2 halachah 2; Rabbi Yechiel Michal Tukachinski, *Gesher* Hachaim, part 1, (Jerusalem Israel, 5720 - 1960), chap.25, p.269

¹³ e.g. Gesher Hachaim, op. cit., p.270

¹⁴ Aruch Hashulchan, Yoreh Deah chap 345, para.4-5; Gesher Hachaim, op. cit., pp.271 et seq.

¹⁵ masechet Avel Rabati – Semachot, chap 2, halachot 4-6

¹⁶ Rabeinu Asher (Rosh), masechet Moed Katan, chap.3, perek "veailu m'galchin", para.94

¹⁷ Rabbi Moshe Feinstein, *Igrot Moshe*, Yoreh Deah part 4, (Jerusalem Israel, 5756-1996), chap 30, part 3

¹⁸ Rabbi Aharon Halevi from Barcelona, *Sefer Hachinuch*), (Eshkol: Jerusalem Israel), commandment 232

Rabbinic authorities rule that one is also required to try to dissuade or prevent a person from committing suicide.¹⁹

Summing up: It was obviously due to the cruel conduct of Emily Brent towards her servant girl, that led the girl to commit suicide, (as in the case of the two boys stated above). Furthermore, when she threw the girl out of her house, Emily Brent did not try to dissuade or prevent her from committing suicide, and one might even say that if not by words then by actions, encouraged her to kill herself. Hence Emily Brent was at least morally responsible for the servant girl's suicide

"William Henry Blore, that you brought about the death of James Stephen Landor on October 10th, 1928."²⁰

Blore was a police officer who related to one of the other invitees to the island that in return for a payoff from a certain gang he committed perjury leading to the conviction of an innocent man called Landor. As a result, Landor got penal servitude for life and being a delicate man died in Dartmoor prison a year later.²¹

Jewish Law: A person committing perjury transgresses a negative commandment in the *Torah* "Do not testify falsely against your neighbor."²² There are different categories of perjury. If, after two witnesses give evidence, two other witnesses testify that at the time of the occurrence, the original witnesses were with them elsewhere and thus could not be witnesses to the crime. The original witnesses who gave false evidence could, according to the *Torah*, receive the same punishment as they intended the accused to receive. – these are known as *eidim zomamim* (conspiring witnesses).²³ Another case is where witnesses say that a person committed a murder and afterwards, for example, the "murdered" person is found to be alive, the witnesses could then be punished by *makat mardut* (beaten with stripes).²⁴

As to whether Jewish Law considers the situation where perjury results in shortening the life of the person who was perjured, one could bring an analogy, (although admittedly open to question), from a responsum by Rabbi Yitzchok Zilberstein (born 1934). He ruled that if a parent gives a child an electric bicycle, and subsequently, the child has an accident and kills himself (or a third party) with this bicycle, the parent is a partner to murder.²⁵ The reason being that the parent has given

e.g. Rabbi Menashe Hakatan (Klein), *Mishne Halachot*, vol.8, (Machon Mishne Halachot Gedolot: New York USA, 5760-2000), mador hateshuvot, chap.56

²⁰ AC p.35

²¹ AC pp. 50, 129, 186

²² Bible, Exodus chap.20 verse 13; Rabbi Yisrael Meir Hakohen ("Chafetz Chaim"), *Sefer Hakatsar* vol.2, (5691 - 1931), negative commandment no. 39

²³ Bible, Deuteronomy chap.19 verses 18-19

²⁴ Rambam, seder Shoftim, hilchot Eidut, chap.18 halachah 6

²⁵ e.g. "The Rabbi ruled: a father who buys his child an electric bicycle is a partner in murder" (paper in Hebrew brought out by "Kikar Hashabbat" on 8 Tishri 5777-2016), (internet)

the child a life-threatening object, namely an electric bicycle which results in a premature death.

Summing up: If Blore's perjury had been the type of "conspiring witnesses", he could have been put in penal servitude for the same period as he intended for Landor. Had it been a different sort of perjury, he could have been "beaten with stripes". Can one say that in Jewish Law, Blore's perjury was responsible for the death of Landor, since as a direct result of this perjury, Landor was given the punishment of penal servitude for life, which because he was a delicate man, was life threatening? Since Landor, as a result of this punishment, died just a year later, one might argue that this could thus be compared with the child having a fatal accident on his electric bicycle, an on this basis, it would make Blore a "partner to murder".

"Vera Elizabeth Claythorne, that on the 11th day of August, 1935, you killed Cyril Ogilvie Hamilton." ²⁶

She was the nursery governess of the child Cyril Hamilton. At the same time, she was in love with Cyril's Uncle Hugo. Cyril was to inherit a large sum of money, but if he died, Hugo, who at the time had no money, would inherit. They were on the beach when Cyril wanted to swim out to a rock. Vera therefore distracted Cyril's mother and told Cyril to swim out to this rock, knowing that he would likely drown on his way. She then pretended to go after him knowing that she would arrive too late! Cyril drowned. She said to herself: "That was what murder was – as easy as that!" Only Hugo realised that Vera had wanted Cyril to drown, and he related to someone: "I've known a murderess – known her ... you wouldn't think a girl like that ... take a kid out to sea and let it drown."²⁷

Jewish Law: Rabbi Moshe ben Maimon (1135? - 1204), known as "Maimonides" or the "Rambam", writes:²⁸ If one person is able to save another person's life but fails to do so, he transgresses the negative commandment "Do not stand idly by while your brother's blood is at stake,"²⁹ He then gives several examples, one of them being seeing a person drowning.³⁰ It follows that one has to make a serious attempt to save the said person.

Maimonides continues that even though there is no *Beit Din* punishment for transgressing this negative commandment, because it does not involve an overt act, but only covert inaction, it is still very serious.³¹ question asked is whether one has to endanger one's own life to save a person, for example, from drowning. There are

²⁶ AC p.35

²⁷ AC pp.48, 62, 146-47, 154-55, 171-72, 181, 194

²⁸ Rambam rotzeach, chap.1 halachah 14

²⁹ Bible, Leviticus chap 19, verse 16

³⁰ Rambam rotzeach, chap.1 halachah 14

³¹ Ibid., halachah 16

discussions between the Rabbinic authorities on this question. Some even forbid it,³² while others hold that if there is a good chance that the rescue will be successful and both will live, then one should attempt it.³³ There is also a warning that one should not be over cautious in this matter since the day may come when the unwilling rescuer is himself in need of rescuing and no-one is prepared to rescue him!³⁴

In a later chapter Maimonides writes that if one pushes a person into water and he is unable to get out and thus drowns, one is liable for murder. Conversely if he is able to get out of the water, the one who pushes him in will not be liable. Also, should one hold a person under water until he does not have the strength to get out and he therefore dies, the person holding him under the water is liable for murder even though he did not initially push him into the water.³⁵

Summing up: Had Vera Claythorne's intention of swimming after Cyril been to rescue him from drowning, (especially as she apparently had to be rescued herself), it would have been praiseworthy. However, her intentions were the opposite, her actions were just to give an impression – she was planning not to reach him in time so that he would drown. She had in fact, premeditated his drowning. In the cases quoted of pushing a person into water or holding a person under water, there is physical contact with the person who drowns. In this case, the contact was verbal, namely, encouraging Cyril to swim to a rock, realising that he would likely drown on the way. Although her actions were still very serious and reprehensible, whether a *Beit Din* could punish her for murder is questionable.

"Philip Lombard, that upon a date in February, 1932, you were guilty of the death of twenty-one men, members of an East African tribe." 36

Lombard was lost in the bush in Africa with two of his friends and a group of 21 tribesmen. They took what food there was and left the 21 tribesmen to die of starvation.³⁷

Jewish Law: The *Talmud* relates an incident of two people who were travelling on a journey (in a desert³⁸), and just one of them had a pitcher of water. If the water were to be divided up between them, it would not be sufficient for either of them to continue living and they would both die, but if only one of them were to drink all the water, that person would reach civilization and live. Ben Patura said: "It is better that both of them drink and die, rather than one of them witness the death of the other." This was until

³² Rabbi Avi Zakutinsky, "Endangering oneself in order to save another person from mortal danger" (paper in English brought out by Orthodox Union USA in 2019), (Internet)

³³ Rabbi Eliezer Melamad, "Saving Another's Life", (paper in English brought out by Arutz 7, Yeshiva, The Torah world Gateway in 5761 – 2001), (Internet)

³⁴ Pitchei Teshuvah on SA CM chap.426, Pitchei Teshuvah para.2; Mishneh Berurah chap.329 para.19

³⁵ Rambam rotzeach, chap.3 halachah 9

³⁶ AC p.35

³⁷ AC pp.48-49

³⁸ Safra Debei Rav - Torat Kohanim, (Jerusalem Israel, 5719-1959), parashat B'har, chap.6, para.3

Rabbi Akiva came and taught from a verse in the Torah: "Your brother shall live with you" – your life takes precedence over your fellow man's life.³⁹

However, it must be stressed that this is only when the water belongs to one of the men. Should the one who does not have water snatch it from the one who does, and as a result cause his companion to die, he would be liable for a Heavenly punishment, since who says that his blood is redder than that of his companion,⁴⁰ (i.e. he feels he is more worthy of surviving than his companion).

If the flask of water was joint property, then even Rabbi Akiva would agree with Ben Patura that one of them could not take it and let the other die, since no one has the right to assume that his blood is redder than his companion's. Suppose that there was a group of 20 persons and there was only sufficient water for 15 of them, and accordingly 15 of the group took the water and left the remaining 5 to die. Had they not done so, all 20 would have died. Thus, by their action only 5 died instead of 20. What would the ruling be then?

The question is may one kill a person or persons in order to save a greater number of people? This point was written about by Rabbi Avraham Yeshayahu Karelitz (1878-1953), known as the "Chazon Ish": "A person sees an arrow on its way to kill a number of people; he is able to divert it to a different direction, such that only one person will be killed.... If he does nothing, many people will be killed, but this one individual will remain alive.... Since on the one hand, many persons will be killed, and on the other just a single person, it may be that one should strive to reduce the loss of life as much as possible."

Summing up: The food did not belong just to Lombard and his two friends, but to everybody, and therefore even according to the view of Rabbi Akiva, Lombard and his friends had no right to take it and leave the tribesmen to die. The view of the Chazon Ish needs further consideration in this case, since 21 people were left to die to save just three – only a very small proportion and nowhere near a greater number.

"John Gordon Macarthur, that on the 4th of January, 1917, you deliberately sent your wife's lover. Arthur Richmond, to his death."⁴³

When General Macarthur discovered that his wife was having an affair with Arthur Richmond who was one of his officers, he sent him on a reconnaissance, which only a miracle could have brought him through unhurt. That miracle did not happen and

³⁹ Babylonian Talmud, masechet Bava Metzia 62a

Rabbi Betzalel ben Avraham Ashkenazi, Shita Mekubetzet on masechet Bava Metzia, (Jerusalem Israel, 5712 – 1952), masechet Bava Metzia 62a

⁴¹ Rabbi Shmuel Eliezer Idlash (Maharsha), *Chidushei Agadot*, (Frankfurt am Main, 5442 - 1682), masechet Bava Metzia 62

⁴² Rabbi Avraham Yeshayahu Karelitz, *Chazon Ish*, Choshen Mishpat, (Bnei Brak Israel, 5754 – 1994), Sanhedrin, chap.25

⁴³ AC p.35

Richmond was killed. Macarthur admitted to an invitee to this island "I sent Richmond to his death. I suppose in a way it was murder."⁴⁴

Jewish Law: The Biblical book of Samuel relates the incident of King David and Batsheva, in which David is involved in both murder and adultery. [Since the case of Macarthur only involves murer, only this aspect will now be discussed.]

David saw Batsheva bathing and became enamored of her and therefore wanted to marry her. However, she was already married to Uriah. David therefore gave instructions to his Chief of Staff Yoav, to put Uriah, who had a high position in David's army, in the front line of battle so that he would be killed. This was carried out, and David then married Batsheva. 45

The *Talmud* and the commentators on the Bible are amazed how a righteous person such as David could do such a thing, and there are differing opinions on this, some saying David was guilty of murder, whilst others try to find ways to show that it was not murder.

The sources which absolve David of murder of Uriah give several reasons, which have also been questioned. Among them that Uriah was considered a rebel against the king and thus deserved the death penalty. However, the *Talmud* adds that David should not have taken the law into his own hands but had him brought before the *Sanhedrin*. Another reason for David's non-accountability for Uriah's death is that David did not directly harm Uriah but sent a messenger to do so, under the principle that if one sends a messenger to do a forbidden act, the messenger and not the sender is guilty. However, Rabbi David Kimchi (1160-1235), known as the RaDak questions this in this case since it was difficult to defy the king and thus sending Yoav as a messenger did not absolve David of guilt.

Those who state that David was guilty of murder include the *Talmud*,⁵⁰ RaDak⁵¹, Rabbi Dan Yitzchak Abarbanel (1437-1508)⁵² and Rabbi Levi ben Gershon (1288-1344) known as the "RaLbaG"⁵³

Summing up: It would seem from the above sources that Macarthur was guilty of the murder of Richmond. Possibly if had sent a messenger to put Richmond in the front line, he would technically be not guilty of murder. Due to a guilty conscience,

⁴⁴ AC pp.48, 59, 90

⁴⁵ Bible, Samuel II, chap.11

⁴⁶ Babylonian Talmud, masechet Shabbat 56a and commentary of Rashi on this page beginning with words "shehoyo lecha ledono"

⁴⁷ Babylonian Talmud, masechet Shabbat 56a

⁴⁸ Babylonian Talmud, masechet Kidushin 42b

⁴⁹ Rabbi David Kimchi (RaDak) on Bible Samuel II, chap.12 verse 9

⁵⁰ Babylonian Talmud, masechet Yoma 22b

⁵¹ RaDak, op. cit.

⁵² Rabbi Don Yitzchak Abarbanel, *Peirush al Neviyim Rishonim* (Commentary on the early Prophets), (Leipzig, 5446–1686), Bible, Samuel II, chap.12, para.9

⁵³ Rabbi Levi ben Gershon (RaLbaG) on Bible, Samuel II, chap.12 para.7

Macarthur who was a regular Sunday church goer, refrained from going on the Sundays when the Biblical passage read was of David and Batsheva!⁵⁴

"Anthony James Marston, that upon the 14th day of November last, you were guilty of the murder of John and Lucy Combes." 55

Marston was a reckless driver, who used to speed in his car on the roads and had had his license endorsed twice. He was also a heavy drinker. One day, he knocked down two children with his car killing them. He claimed they had rushed out of a cottage, and did not feel any responsibility for the lives he had taken. ⁵⁶

Jewish Law: Driving a car is like operating a dangerous weapon. It is an unfortunate fact that on occasions people are run over and killed by cars. One can divide such occurrences into three classes. The first is when the driver is acting recklessly, such as speeding or is drunk, and as a result kills someone. The second when the driver is driving properly and due to difficult conditions makes a mistake which results in a person being killed. The third class is a person who is driving carefully but, for example, a child runs in front of the car and is thus killed.⁵⁷

Rabbi Ovadiah Yosef (1920-2013) wrote a responsum on the subject describing a car as a very dangerous weapon which can easily injure and endanger lives. Should a driver not drive carefully, and as a result kills someone, his actions would be criminal and he would be considered as a near-intentional murderer. Quoting from the Talmud, Rabbi Yosef compares a speeding driver who kills someone, with a person who whilst throwing a stone into public property happens to kill someone. In such a case, the stone thrower would be considered an intentional murderer.⁵⁸ As for the case of a child running in front of a car, he holds that the driver cannot be blamed.⁵⁹ Rabbi Yosef does not directly mention the second case, but he would probably class it as accidental.⁶⁰

However, Rabbi Shmuel Yudelowitz, (1907-1979) who was on the staff of two Rabbinic Colleges in Jerusalem, has an entirely different answer. He holds that generally a driver is not liable for killing someone in an accident. According to his reasoning a car goes forward and the driver merely modulates the gas with his foot on the pedal. If a person enters the car's path a driver is obligated to save that potential victim by stopping or diverting the path of the car. However, even if the driver were to intentionally let the car hit the person, the driver is only guilty of failing to save him

⁵⁴ AC p.60

⁵⁵ AC p.35

⁵⁶ AC pp. 14, 49, 53, 186, 194

⁵⁷ "Vehicular Homicide in Jewish Law", (paper in English published by The Jewish Vues on 21 June 2019). (internet)

⁵⁸ Rabbi Ovadia Yosef, *Yechaveh Da'at* vol.5, (Jerusalem Israel, 5743–1983), chap.16; Babylonian Talmud, masechet Makot 8a

⁵⁹ Yechaveh Da'at, op.cit.

⁶⁰ Vehicular Homicide, op.cit.

and not of killing him.⁶¹ Rabbi Yudelowitz does not state that the driver is driving recklessly,

Summing up: Marsdon claimed that the children he had killed had run in front of his car. In such a case if he had been driving carefully and within the speed limit, he would not be guilty, However, he loved to drive at even "eighty miles an hour" [129 kilometres an hour] and would comment "The amount of cars crawling about the roads is frightful...Pretty hopeless driving in England" and he would also drink whilst on the road, 63 making it very probable that he was speeding and possibly even drinking when he killed the two children with his car. This of course would make his actions criminal and he would be liable for a spell in jail. All this accords with the responsum of Rabbi Ovadiah Yosef who would describe it as "near-intentional murder."

"Thomas Rogers and Ethel Rogers, that on the 6th of May, 1929, you brought about the death of Jennifer Brady." ⁶⁴

The Rogers were a couple looking after an old lady called Miss Brady, who was in poor health, and who had planned for them to receive a very substantial legacy on her death. She died suddenly. The cause of death was, that they deliberately withheld giving her one of her life saving medications.⁶⁵

Jewish Law: The *Torah* writes: "Stand up in the presence of the aged, show respect for the elderly," ⁶⁶ namely, the *Torah* gives reverence to persons over the age of 70. With increasing age, there are usually increasing health problems and very often the elderly person is prescribed a number of pills to take at regular intervals. Errors can sometimes occur causing the ill patient to take the wrong pills, forget to take them or take them more often than prescribed.

There is a large body of material in Jewish law regarding the various errors which a medical doctor can make, including discussions regarding accidents or negligence of a doctor which can sometimes result in a patient dying. The punishment, if any, would depend on the circumstances – accidental, negligent, etc. ⁶⁷

A doctor cannot be with a patient 24 hours a day and he must therefore give instructions to a non-medical person, such as a helper, regarding the giving of medicines to the patient. Should a helper make an accidental mistake regarding the medication, and the patient as a consequence die, it would be regarded as *onus* (forces beyond the helper's control) and the helper would be exempt from both Earthly and Heavenly

⁶¹ Noam - yearbook (in Hebrew) for clarifying problems in Jewish Law, vol.10, (Machon Torah Sheleimah: Jerusalem Israel, 5727–1967), p.41, para.19; Vehicular Homicide, op. cit.

⁶² AC pp.14-15

⁶³ AC p.15

⁶⁴ AC p.36

⁶⁵ AC pp.50, 79, 185, 193

⁶⁶ Bible, Leviticus chap.19 verse 32

⁶⁷ "Rashlanut Refuit" (Medical negligence), (paper in Hebrew), (Internet)

punishment.⁶⁸ Needless to say, this refers to an accidental mistake and not one deliberately made, as by withholding an essential medicine in order that the patient die.

In the case of direct murder, a *Beit Din* was able to give the appropriate punishment stated in the Torah. If the killing is only *gerama* (indirect), punishment is Heavenly.⁶⁹

However, today, in certain very limited circumstances, should a *Beit Din* of three (situated anywhere in the world⁷⁰) see that a nation (or even an individual⁷¹) is engulfed by sin, they can according to the *Shulchan Aruch*, judge both life and death matters and monetary matters, and they have the power (in theory!) to give all manner of punishments, such as putting a person to death, or sentencing a person to lashes.⁷²

Summing up: The Rogers' actions in killing Miss Brady were in Rabbinic Law *gerama* (indirect) and therefore their punishment would only be Heavenly. However, even today, in theory, a *Beit Din* could be set up to try Thomas and Ethel Rogers for murder, and give them their due punishment. It would seem almost certain that the Rogers realized that they were guilty of the death of Miss Brady, and had it continually on their consciences, since their immediate reaction on hearing the recording, was Thomas Rogers' dropping the coffee tray he was holding and Ethel's fainting!⁷³

"Lawrence John Wargrave, that upon the 10th day of June, 1930, you were guilty of the murder of Edward Seton."⁷⁴

Judge Wargrave was accused of unjustly condemning Edward Seaton to death for murdering a woman, and thus causing Seton to be hanged. The trial was held before a jury, and it seems that prior to Wargrave's summing up, the jury would have found Seton not guilty. However, it is obvious that before hearing all the evidence Wargrave had already decided on Seton's guilt since the judge recollected how he had been "tabulating every scrap of evidence that told against" Seton. Thus when Wargrave came to his summing up, he was vindictive and convinced the jury to return a guilty verdict which they did.⁷⁵

Jewish Law: One of the seven Noachide laws⁷⁶ is the setting up of a Court system and today this is universal. The Jewish Law parallel of a secular Court of Law, is a *Beit Din*, and the Rabbinic judges are known as *Dayanim*. In earlier days they would hear even capital cases which required a *Beit Din* of twenty-three *Dayanim*, and there were

⁶⁸ Rabbi Yaacov Ettlinger, *Binyan Tzion*, (Altona, 5628 -1868), responsum no.111

⁶⁹ Rambam rotzeach, chap.2, halachot 1-2

⁷⁰ Rabbi Yehoshua Falk Katz (Sma) author of Meirat Einayi on Shulchan Aruch Choshen Mishpat [henceforth SA CM], Meirot Einayim chap.2 para.1

⁷¹ Ibid., para.3

⁷² SA CM chap.2

⁷³ AC p.36

⁷⁴ AC p.36

⁷⁵ AC pp.47 57-58, 185

⁷⁶ Rambam, sefer Shoftim, hilchot melachim, chap.9 halachah 1

numerous conditions which had to be observed before a person could be pronounced guilty of a capital crime.⁷⁷ Today, the *Batei Din* hear a whole variety of cases, which include marital and financial disputes. Unlike many countries, a *Beit Din* does not have a jury, and the cases are decided by a panel of three *Dayanim*.⁷⁸ In Jewish Law there is no court of appeal, although the original court will rehear a case if there is new evidence.⁷⁹ The *Shulchan Aruch* has a long chapter dealing with the procedures for conducting cases before a *Beit Din*.⁸⁰ For example, both sides must be treated equally; one side is not permitted to speak without limit if the other side is limited; the *Dayanim* should not speak gently to one party and harshly to the other; one side should not stand whilst the other side is sitting.⁸¹

Unfortunately, every legal system has its black sheep and already 500 years ago, Rabbi Yehudah Loew (1512? – 1609) known as the "Maharal of Prague" wrote that there are *Dayanim* who would hear just one side of a dispute in the absence of the second side and would then write their decision. This is a serious breach of *Torah* law and the Maharal had very strong words against such *Dayanim*.

Summing up: It is forbidden for a judge to come to a decision until he has heard all the evidence. However, in the Seton case, from the outset Justice Wargrave decided the guilt of the accused. He listed all the evidence against Seton and when he made his final summing up it was to ensure that the jury would decide that Seton was guilty of murder and was duly hanged. This is similar to the behavior of the *Dayanim* that the Maharal condemned 500 years ago.

Conclusion: Only on reading the "Epilogue" and "A manuscript document" of the book does one learn who killed these ten people on the island.⁸³ However, on reflection, there is some logic to it.

⁷⁷ Steven H. Resnicoff, "Extraordinary Sources of Jewish Law: the Example of Capital Punishment", chap 8, pp.90-91, (paper in English published by Social Science Research Network (SSRN) in2012)

⁷⁸ Babylonian Talmud, masechet Sanhedrin 2a

⁷⁹ SA CM chap.20 para.1

⁸⁰ SA CM chap.17

⁸¹ SA CM chap.17 para.1

⁸² Rabbi Yehudah Loew ben Betzalel (Maharal of Prague), *Netivot Olam*, part 1, (Jerusalem Israel, 5721 – 1961), Netiv Hadin, chap.2, p.193

⁸³ AC pp.182-201

GLOSSARY

Barmitzvah When a Jewish boy reaches his adulthood at age 13

Beit Din (plural: Batei Din) Rabbinical Court(s)

Dayanim Judges in a Rabbinical Court

Duchan(ing) The ceremony of the kohanim blessing the congregation in the Synagogue

Evel Rabati One of the minor volumes of the Talmud, dealing with the laws of death and mourning

Kohanim Descendants of the Biblical Aaron - even today they have special duties (such as *duchaning*)

Masechtot Ketanot The Minor volumes of the Talmud

Minchah Daily Afternoon service

Sanhedrin The Rabbinic Supreme Court during Temple times in Jerusalem two thousand years ago

Shulchan Aruch Code of Jewish Law written about 500 years ago

Talmud Primary source of Jewish religious law – it comprises 63 volumes and it was written in Babylon about 1,500 years ago

Talmud Yerushalmi The edition of the Talmud which was written in Jerusalem about 1,600 years ago

Talmudic tractate Teruma A volume of the Talmud

Torah Pentateuch – Five books of Moses

Tosefta A supplement to the Talmud

.

APPENDIX

Very brief comments on the murders in the light of Secular Law of various countries.

Dr Armstrong: There have been a number of cases reported where the doctor showed up drunk and as a result caused physical damage to the patients. In France in 2014, a drunken doctor killed an expectant mother during a case of childbirth. He was charged with aggravated manslaughter and faced five years in jail.

Emily Brent: In Missouri USA, a manager was charged with second degree involuntary manslaughter because she had acted cruelly towards a 17-year-old boy she supervised, who then committed suicide. A question which has been asked is if a boy commits suicide as a result of the bullying he receives in school, whether the bullies can be prosecuted.

William Blore: Committing perjury can easily lead to a miscarriage of justice resulting in an innocent person ending up in jail. In Queensland Australia, it is punishable by up to life imprisonment. In countries which still have the death penalty somebody committing perjury, which causes the wrongful execution of a person, could himself receive the death sentence.

Vera Claythorne: An individual's intentionally committing acts of negligence, with the full knowledge that the consequences of the act pose a risk to the health and safety of others, for example, resulting in a person drowning, could sometimes result in a criminal court conviction.

Philip Lombard: In 1841, a ship on the high seas began to sink and there was not enough room on the emergency boat for everybody. The first mate therefore gave instructions to cast some of the passengers overboard, where as a result they drowned. The first mate was subsequently put on trial and sentenced to imprisonment with hard labour. Had he chosen the people to be cast overboard by lot and not by his personal decision, he would probably not have been put on trial.

General Macarthur: Is a commander legally allowed to order a soldier or subordinate to his death? In war, there are situations where a soldier is sent on a mission with little chance of survival. The commander has the authority to order a subordinate accordingly, and refusal to obey such commands can result in being court marshalled and in wartime even being given the death penalty. However, it is illegal for a commander to use war as a means of killing somebody he wants dead by sending him on such a mission.

Anthony Marston: There are numerous factors to consider when a person is killed in an automobile accident, which include speeding, drunkenness, reckless driving and the use of a cell phone. Any of these things can result in the driver's receiving a prison sentence.

Thomas and Ethel Rogers: Elder abuse includes harm inflicted upon an elderly person by people who are directly responsible for the elder's care. Criminal negligence is when one shows disregard for human life, such as by withholding necessary medications so that the elder's life is endangered.

Judge Wargrave: In 1952, Derek Bentley aged 19, went together with Christopher Craig, a 16-year-old, to commit a robbery. In the course of this robbery, Craig shot and killed a Police Constable. In the case made against them, Judge Godard who was the Lord Chief Justice, was blatantly prejudiced against the accused and he misdirected the jury. The jury ruled guilty, and despite their recommendation for leniency, Judge Godard sentenced Bentley to death which was carried out – Craig was too young to receive the death sentence. Over 45 years later, the case was reviewed by the Appeal Court Judge Lord Bingham who stated that Judge Godard had denied Bentley a fair trial, and the conviction against Bentley was quashed.

PHOTOCOPIES OF BOOKS AND OTHER MATERIALS WHICH ARE QUOTED IN THIS PAPER

THE INDICTMENTS

Into that silence came The Voice. Without warning, inhuman, penetrating . . .

'Ladies and gentlemen! Silence please!'

Every one was startled. They looked around – at each other, at the walls. Who was speaking?

The Voice went on - a high clear voice:

'You are charged with the following indictments:

'Edward George Armstrong, that you did upon the 14th day of March, 1925, cause the death of Louisa Mary Clees.

'Emily Caroline Brent, that upon the 5th November 1931,

you were responsible for the death of Beatrice Taylor.

'William Henry Blore, that you brought about the death of James Stephen Landor on October 10th, 1928.

'Vera Elizabeth Claythorne, that on the 11th day of August,

1935, you killed Cyril Ogilvie Hamilton.

'Philip Lombard, that upon a date in February, 1932, you were guilty of the death of twenty-one men, members of an East African tribe.

'John Gordon Macarthur, that on the 4th of January, 1917, you deliberately sent your wife's lover, Arthur Richmond, to his

death.

'Anthony James Marston, that upon the 14th day of November last, you were guilty of the murder of John and Lucy Combes.

'Thomas Rogers and Ethel Rogers, that on the 6th of May, 1929, you brought about the death of Jennifer Brady.

'Lawrence John Wargrave, that upon the 10th day of June,

1930, you were guilty of the murder of Edward Seton.

'Prisoners at the bar, have you anything to say in your defence?'

Documents re DR. EDWARD ARMSTRONG

הלכות תפלה

צם דין שתוי ושכור לתפלה . ובו ג"ם : א ה) שתה יין א [6] כדי (6) רביעית אל יתפלל עד שיסיר יינו

ואם שתה יותר אם הוא כ) יכול לדבר לפני המלךאם התפלל תפלתו תפל' ואם אינו יכול לדבר לפני המלך אם התפלל ב תפלתו (כ) תועבה [כ] וצריך לחזור ולהתפלל כשימיר יינו מעליו ג)[ג] ואפי' א]אם עבר זמן יינו מעליו ג)[ג] ואפי' א]אם עבר זמן התפלה (א) משלי' אותה בתפלה שאחריה ג כדין (ג) שוגג: סגס ודין ק"ש כדין (ד) מפלס [ד] אכל שאר כרכות יכול לכרך אף ע"פ שסוא שכול. (מרדכי ר"פ. סדר סגסות מיימוני פ"ד מסל' מפלס):

הלכות נשיאת כפים קכה נשיאת כפים ואיזה דברים הפוסלים בכהן. ובו מ'ה סעיפים:

לה נה (לד) (c) [cc] שתה רביעית (cr) יין בבת אחת לא ישא את כפיו (לה) שתאו (co) בשני פעמי' או שנתן לתוכו מעם מים מותר [cc] ואם שתה יותר מרביעית אע"פ שהוא מזוג ואפי' שתאו בכמה פעמי' לא ישא את כפיו עד שיסיר יינו מעליו:

Ref 5

כפים. וכו ב"ם:

כפים. וכו ב"ם:

מפים. וכו ב"ם:

מפים. וכו ב"ם:

מוסף ובנעילה ביום שיש בו

נעילה כמו (6) ביוה"ב אבל לא

נעילה כמו (6) ביוה"ב אבל לא

נעילה כמו (6) ביוה"ב אבל לא

באותה שעה שמא יהא הכהן שכור

וגזרו במנחה של תענית אמו מנחה

שאר ימי' אבל בתענית שאין בו

נעילה הואיל א ותפלת המנחה

ב סמוך לשקיעת (1) החסה היא

דומה לתפלת נעיל' ואינה מתחלפת

במנחה של שאר ימי' הלכך יש בת

נשיאת כפי' (וסמוסג שלנו ככו נמנלו לפיל

נשיאת כפי' (וסמוסג שלנו ככו נמנלו לפיל):

Ref 6

תוספתא תרומות פרק נ

מרכן ג א (^א) מפני מה אמרו אלם לא יתרום מפני שאין יכול לברך מפני מה אמרו סומא לא יתרום מפני שאין יכול לבור את היפה מן הרע מפני מה אמרו שיכור לא יתרום מפני שאין בו דעת אע"פ שאמרו (^ב) שיכור מקחו מקח וממכרו ממכר מתנתו מתנה ונדרו נדר הקדשו הקדש עבר עבירה שהייב עליה (⁶) [חמאת] מחייבין אותו סקילה [מחייבין אותו] כללו של דבר שיכור הרי הוא כפקה לכל (ג) [דבר] מפני מה אמרו בעל קרי לא יתרום מפני

Ref 7

ספר נזיקין הוא ספר אחר עשר

הלכות רוצח ושמירת נפש

פרק ששי

הורנ בשננה ותחיה השננה קרובה לזדון והוא שיהיה בדבר כמו פשיעה. או שהיה לו להזהר ולא נזהר. ודינו שאינו נולה מפני שעוונו חמור אין גלות מכפרת לו ואין ערי מקלמ קולמות אותו שאינן קולמות אלא המחוייב גלות בלבד. לפיכך אם מצאו נואל הדם בכל מקום והרנו פמור:

שלן דיני הרופא. ובו ג' סעיפים:

(א) (ל) לנתנה החורה רשות לרופא לרפאות [ל] ומצוח היא נובכלל פיקוח נפש הוא [נ] נואם

מונע עצמו הרי זה שופך דמים [ג] דואפילו יש לו מי שירפאנו שלא מן הכל אדם זוכדה להחרפאורה [ל] מומיהו לא יתעסק ברפואה אא"כ הוא בקי ולא יהא שם גדול ממנו שאם לא כן הרי זה שיפך דמים [מ] ו ואם ריפא שלא ברשות בירת דין הייב בתשלומין אפי אם הוא בקי [ו] ואם ריפא ברשות בית דין וטעדה והזיק פטיר מדיני אדם וחייב בדיני שמים ג ואם המית ונודע לו ששנג גולה על ידו:

ימולן (דיני רפואות הרומאים ובו ד' סעיי). שנתנה תורה רשות לרופא ומעה והזיק פסור מדיני אדם וחיוב זכריני שמים

א כתיב ורפא ירפא מכאן שנתנה תורה רשות לרופא לרפאות (ב"ק פ"ה) כלומר שלא תאמר כיון דחבמת הרפואה היא אומרנא בעלמא איכ שמא יקלקל לוה נתנה תחורה רשות לרופא לרפאות וכיון שנתנה רשות ממילא שחובה עליו לרפאות וחרי מח/לין שבת על זה כשצריך לעשות הרפואה אפילו יש בעשייתה כמה אבות מלאכות אם החולה יש כו מכנה ובכלל פקוח נפש הוא והמונע מזה הז שופך דמים ואפילו יש לו כי שירפאנו שלא מן הכל אדם זוכה לתתרפאות

וכל הזריז כפקות נפשות הגז משובת.

ב ומידני אמור להתעסק ברפואות אאיכ הוא בקי
ויש לו רשות מביד והאידנא צריך להיות מוממך
מהממשלת שיש לו רשות ליתן רעואות לחולאים ונם
לא יתא שם נדול ממנו שאליכ כשהזיק הרי הוא
שופך דמים ואם ריפא שלא כרשות ביד והממשלה
חייב בתשלומין אפילו הוא בקי אם החולה נתנוק
על ידו וצריך להוציא ממון על רפואות וכ"ש אם מת
על ידו הזו כהורנ נפש במזיד אבל אם ריפא ברשות

אם היתה ע" ההרשלותו ולא עיין יפה דאם עיין אם היתה ע" ההרשלותו ולא עיין יפה דאם עיין אין לו שום חמא שהרי מצוה לרפאות וכבר אמר החכם שנגת הרופא כונת חבורא ואם מת ע"י רפואותיו ונורע לו ששנג ה"ז נולה על ידו כש"ש ל לו מקום לתלות שהוא גרם לו ע"י תתרשלות אי שלא עיין יפה אבל בלא זה נ"ל ראינו חייב גלות דםי נרע מאב המכה את בנו והרב את תלמידו רפמור מגלות (כנלע"ר לפרש התוספתא ודברי הרמבין שהביאו המור והיצ"ע ועב"י ודוק).

Ref 9

סימן נה - אחריותו של רופא שטעה

ומיהו לא יתעסק ברפואה אא"כ הוא בקי ולא היה שם גדול ממנו.

כלומר, אם יש גדול ממנו, עליו להיוועץ בו. ולפיכך מסתבר שמקצוע הרפואה שונה ממקצוע אחר, בכך שחובת הרופא היא להתייעץ עם רופא גדול ממנו; ואם לא התייעץ נחשב לפושע. והדבר דומה לאונס כעין אבידה ולא לאונס כעין גניבה, וגם לדעת התוס' הוא יהיה חייב. וזאת מפני שאם יש רופא מומחה יותר, והוא לא נועץ בו אין זה אונס, אלא רשלנות.

רופא אומן שריפא ברשות בי"ד והזיק, בשוגג פטור, במזיד חייב מפני תיקון העולם. וזאת כדי שרופא לא יירתע מלרפא מחשש שייענש על טעויותיו.

ואם המית. ונודע לו ששגג גולה על ידו.

ואע"פ שאין גלות בזה"ז, הוא צריך כפרה חמורה כעין גלות. כאן תיקון העולם אינו פוטר את הרופא. כי משום תיקון העולם אפשר רק לוותר על תשלום נזיקין, משום שממון ניתן למחילה בידי אדם; אך במקרה של מוות, העונש הוא כפרה כלפי שמים, ואין בסמכותה של החברה למחול על כך.

Documents re EMILY BRENT

הלכות רוצח ושמירת נפש

פרק שני

ב אכל [6] השוכר הורג להרוג את הכירו או ששלח עכדיו והרגוהו. או שכפתו והניחו לפני הארי וכיוצא בו והרגתהו חיה וכן ההורג את עצמו. כל אחד מאלו שופך דמים הוא. ועון הריגה בידו וחייב מיתה לשמים ואין בהן מיתת בית דין:

פרק כ"ה.

מאבד עצמו לדעת, עברין ומומר

ב. מדיני מאבד עצמו.

א) אין קורעין עליו. ולדעת הרמב״ם והטוש״ע גם האבלים אין קורעין עליו. ולהרמב״ן והטור ועוד — רק אחרים. כגון אלה העומדים בשעת יציה״נ. א״צ לקרוע (כי הוא איבד בעצמו קדושת הס״ת שלו) אבל האבלים קורעין עליו.

- ב) ואין מספידין אותו. ואין חולקים לו כבוד (טוש"ע שמ"ה ממס' שמחות רפ"ב) כי אין לגופו דין נרתיק של קדושה כשאר גופי מתים.
- ג) אבל עומדין עליו בשורה ומנחמין את אבליו, משום שזהו כבוד החיים ולא כבוד המת (שם). ומה"ט נראה שאעפ"י שאין במת זה מצות לוי' יש להקל ללותו אם יש כאן מכבוד המשפחה. אלא שא"צ לבטל ממלאכה, וכ"ש מתורה, בשבילו (רמ"א שם סעי' ה'). "כללו של דבר כל שהוא כבוד החיים מתעסקין וכל שאינו לכבוד החיים (אלא כבוד המת) אין הרבים מתעסקים עמו לכל דבר" (לשון הברייתא דשמחות פ"ב א').
- ד) וקוברין אותו ומתעסקין בתכריכיו ובקבורתו (כמ"ש הרשב"א בתשו" תשמ"ג ומובא בב"ח ובד"מ וש"ך שם א', וכ"פ האחרונים). וכ' גליון המהרש"א שם שמ"ה) להרחיק קברו משאר קברים יותר משמנה אמות (וראה טוש"ע). שס"ב ה').
- ה) ובנוגע לדיני אבלות עליו הנה הרמב"ם והטוש"ע (שם) כתבו שאין מתאבלין עליו. ולדעת הרמב"ן מתאבלין עליו משום שג"ו מכבוד החיים מובא בלח"מ אבל ספי"ד, והחת"ם שכ"ו מסכים לדעת זו במקום שיש פגם כבוד המשפחה).

ולמעשה יכולים לעשות כפסק הרמב"ם והטוש"ע. ואם האבלים חפצים להתאבל מתירין להן, ביחוד כשמרגישים בזה פגם כבוד המשפחה (וכמש"ש החת"ס, וראה גם לחמי תודה י"ח המובא בפ"ת).

ערוך שסיה השלחן שמיה ורין המאבד עצמו לדעת והפורשים מהציבור ובו ח' סער).

ך ולמדנו מזה דמאבר עצמו לדעת לא מקרי אלא כשאמר מקודם שבמיתה זו יאבד עצמו וגם ראינו שמיד עשה לעצמו מיתה זו (עשיך מקינ) אבל עשה ולא אמר או אמר ולא ראינו בעצמיט שעשה אף שנמצא במיתה זו מים אולי שנעון נתהוה בו וכן כשעשה מפני יראה אף שהיה לו להבין דמילתא זומרתי היא יראתו כמו בבן נורנום שהיה לו להבין מה יעשה לו אביו מים היראה בלבלתו והדי כשלא מדעת ואף אם אמר אלך ואתלה עצמי והלך מיד ועשה כן הין זה מאבר עצמו לדעת כשעשה מפני היראה (כניל לפרש הך דבן נורנום דאלים בלא מעם היראה אינו כמאבר וכר כיון שלא אמר מקודם ווידיק),

ך כללו של דבר במאבד עצמו לדעת תליגן בכל איזה תלייה כל שהוא כגון לתלות כיראה או בצער או שיצא מדעתו או שמבור הית שזה מצוה לבלי להכשל בעברות אחרות וכיוצא באלו הדברים מפני שותו באמת דבר רחוק שאדם יעשה נבלה כזו בדעת צלולה צא ולמד משאול הצדיק שנפל על חרבו לבלי יתעללו בו הפלשתים וכיוצא בזה מקרי אנום וכייש קמן המאבר עצמו לדעת דחשוב כשלא לדעת.

Ref 14

אבל רבתי הנקרא מסכת שמחות

הלכה ד מעשה בכנו של נורנוס בלוד שברח מבית הספר והראה לו אביו באזנו ונתירא מאביו וחלך ואבד עצמו [י] בבגד ובאו ושאלו את רבי מרפון ואמר אין מונעין הימנו כל דבר: הלכה ה מעשה בתינוק אחד מבני ברק ששבר צלוחית בשבת והראה לו אביו באזנו ונתירא מאביו וחלך ואבד עצמו בבור ושאלו את רבי עקיבא אביו באזנו ונתירא מאביו וחלך ואבד עצמו מכאן אמרו חכמים אל יראה אדם ואמר אין מונעין הימנו כל דבר: הלכהו מכאן אמרו חכמים אל יראה אדם לתינוק באזנו אלא מלקיהו מיד או ישתוק ולא יאמר לו כלום (י) ר' שמעון בן אלעזר אומר יצר תינוק ואשה תהא שמאל דוחה וימין מקרבת:

סימן ל בעניין הענשת תלמירים ואיום עליהם

בעייה עשייק אי דהגבלה תשמייא.

מע"כ ידידי הרה"ג מוה"ר מאיד מונק שליט"א.

ג. מי הוא שאמור לאיים על התינוק שיבנו לאחר זמן, מי נחשב תינוק לעניין זה, ואם יש אופן שמותר לאיים על התינוק בעונש

ועים כרא"ש מו"ק פרק אלו מגלחין סימן צ"ד שסובר דכגדול שחייב כמצוות הוא כדין מאכד עצמו לדעת, ומגיה במסי שמחות ואם היה קטן אין מונעין מכנו כלום ומעשה כבנו של גורגנום ובו", חרי שדין זה הוא כקסן דווקא, והוא משום דסובר דאף כן י"ג ובן י"ד היה להם להבין שאמירת האב שיענשהו הוא בדבר קל, שלכן חשוב שלדעת איכד עצמי. אבל הוא תמוה דאם חיה קטן פשיטא דאין מונעין ממנו כל דבר משום שקטן פטור מעונשין אף על איסור רציהה, בין לאחרים כין לעצמו. אלא ודאי איירי בגדול שחייב בעונשין, אכל כיון שהוא עדיין תלמיד ואביז מתחשב עמו כקטן שמכה אותו כשהינו שומע לו, והוא ירא פהכאות ועונשי אכיו כשלא עשה כרצונו כמו תינוק, ומהמת זה איכד את עצמו, אמר ר"ט ור"ע שאין להם דין מאכד עצמן לדעת כיזון דאיבדו עצמן מצד היראה. ול"ק כלום דעל הגירסא אבל

אם ראו אותו חנוק ותלוי באילן הרוג ומושלך ע"ג סייף זהן
בחוקת שאיבד צצמו שלא לדעת ואין מונעין ממנו כל דבר,
ומפשה בכנו של גורגנוס וכר, הקשה הרא"ש הא זהו מפשה
למתור דכנו של גורגנוס איבד צצמו לדעת, ולכן הגיה כדלעיל,
אכל לפי מה שנתבאר אפילו אם כנו של גורגנוס היה גדול
תשיב כמאבד צצמו שלא לדעת ואין צריך להגיה, וצ"ע.

ופשוט שמטכרא לא היה האיסור אלא כשלא אמר לו במה יענשהו. דאם אמר שיענשהו כדבר שאין בזה מד מיתה או יסורים גדולים לא היה לן לאסור. אבל מסתבר שיש לאסור בכל אופן, שלא יתרגלו לאיים בעונשין. אבל ודאי רשאין לקבוע שתלמיד שיעבוד ויעשה דבר זה יענש בשילוחין מחדר זה ויצטרך אביו לבקש בעדו מקום אחד, או שאם יעבוד יענש בשלש או ארבע הכאות ברצועה, שהוא רק ידיעת חומר האיכור. וכדאי לומר להתלמיד כשעבר פעם ראשון שאם יבטיח לחרב שלא יעשה יותר, הוא מוחל לו.

אשר

צד רגיא באבל רכתי (פ"א) המחוחך והמסורם והנפלים" וכן שמנה חי וכן הששה מת אין מהשסקון עמו לכל דבר (שם פ"ב) [והמאכד עלמו לרעת אין מהשסקון בו] ואין קורעין ולא מספידין ולא מספידין עליו אבל שמדין עליו בשורה ולא מללין עליו אבל שמדין עליו בשורה ואמרים עליו ברכת אבלים מפני שחא כבוד לחיים וכל שהוא כבוד לחיים וכל שהוא כבוד לחיים וכל שהוא כבוד לחיים וכל המאבד עלמו לרעת (שם

ס"ב) לא שעלה לראש הגג וכפל ומת אלא אימר הריני עולה לראש הגג ואפיל עלמי ואמות וראי אימו שעלה לראש הגג וכפל ומת זהי חוקת שאיבד עלמו לדעת אבל אם ראי אימו מטק ותליי באילן הרוג ומושלך ע"ג סייף זהי בחוקת שאיבד עלמו שלא לדעת ואין מוכעין ממט כל דבר ומעשה בבנו של גורגטים בליד שביפל מבית הספר ואירע לו אביו באזט פירוש הסחידו לשלם לו המאירע שאירע לו באזט כדרך שמכין התיטקות ומושכין אותן באציהם ביל ואמר ר' טרפון אין מוכעין ממט כל דבר מפני שהיה תיטק וכשלא לרשת דנדול דמי וכשו מעשה לבחור דמי ולריך להגים הבריימא ואם היה קטן אין מוכעין ממט כלום ומעשה בבנו של גורגטים וכי'

Ref 16

רלב. שלא להכשיל תם בדרך

שלא לְהַכְּשִׁיל בְנֵי יִשְרָאל לְתַת לְהָם צְבָּה רֶצְה, אֲבָל נִיְשִׁיר אוֹתָם כְּשִׁישְׁאֲלוֹ צֵנָה בְּמִה־ שְנָאְמִין שְׁהוּא ישֶׁר וְצֵצְה טוֹבָה, שְׁנָאֲמר , וְלְפְנֵי צַּוֹר לֹא־תַתוֹ מְכְשׁלֹ". וּלְשׁוֹן מִפְרָא: לְפְנֵי טוֹמַא בַּדְּבֶר וְהָיָה נוֹטֵל מִמְּךְ צֵּצָה. אֵל־תַחַן לוֹ צֵּצֶה שָאִינָה הוּנֶנֶת לוֹ. וְאָמְרוּ וְכְרוֹנֶם לְבְרָכָה (מַבֵּא): אַל יֹאמר אֶּוְם לַהָּבְרוֹ , כְּכֹר שְׁדְךְּ וְקָח חְמוֹר. נְהוֹא עוֹקְף עָּלְיוֹ וְנוֹטְלָה הַיִּמְנוֹ". וְזָה הַלְאוֹ פוֹלֵל בְּמֹל כִן כִי שִׁיַּצְוֹר עוֹבר צְבַּרָה, שְׁהוֹא מביא אותו שִּיִּתְפָּהָה בְּזִּלְת זָה לַצְבַר פְּעָמִים אֲחָרִים עוֹד: וֹסְיָה הַצֵּד צְּסְרוֹ זְכְרוֹנֶם לְבְּרָכָה (כִים עַהְרַב) בְּנֵלְנָה וְלֹוָה בְרְבִּית שְּשְׁנִיהָם עוֹבְרִים בְּּלְפָנִי בַּוֹר וְנוֹמֶר".

וְנוֹהָגֶת בְּכְלֹ־מְקוֹם וּבְכְלֹ־זְמְן בִּוְכְרִים וּנְקְבֹּוֹת.
וְהָעוֹבֵר פָּלִיהָ וְהָשִׁיא אָת חֲבֵרוֹ לְדֵפַת פַּצָה שְׁאִינָה הוֹנְגָת לוֹ אוֹ סִיֵּע אוֹתוֹ בִּדְבַר צְבַּרָה.
כְּגוֹן הַמּוֹשִׁיט כּוֹס יִיוֹן לַנְּוִיר וְכְל־כִּיוֹצֵא בָוָה — פְּבֵר עֵל לְאוֹ זָה. וְהוֹא כְעוֹבֵר עֵל מִצְוֹת מְלֶךְ, נְאִין לוֹקִין עָּלִיוֹ, לְפִי שָׁאִין בּוֹ מַצְשָה.

משנה הלכות

מרור התשובות אורח חיים

מהדורא קמא חלק שמיני

בשריע אורה חיים ובכמה מקצועות השיים אשר נשאחי זנתתי והשבתי לידידי וחבדי ותלמידי בדבר הלכה, וגם מה שהחלפתי במכחבים עם גאוני וצדיקי הדור שליטיא, ולהבחליית ששבקו לן חיים זייע להשתעשע בדברי תורה

אשר חכן הי את עברו מקים מעשר דל

מנשה הקפן

אברקיק אוננוואר וראש ישיבת בית ששיום כברוקלין נוא יארק

בן לאאמריך הקדוש חטיד ועניו מרן וי אליעזר זאב שנחרנ ונשרף פקירש. חייד

הרצאה המישיה עם הוספות והיקונים מאת פרן המחבר שליטיא

ידצא לאור כ"

מכון משנה הלכות גדולות

שנה חש"ם לפ"ק

הלכות

מדור התשוכות ח"ח

משנה

סימן נו

עוד להנ"ל. כענין הרוצה לאכד עצמו רח"ל אי חייכין להצילו

שם סקי"ד. כמי שרולה לאכד עלמו לדעת רח"ל ויכול להלילו שנסתפק המנ"ח כקומן המנחה מלוה רל"ז אי חייב להלילו, יפה כתב כת"ר דחייב להלילו ודברי המנ"ח שם תמוחין הרכה. ומה שהביא ראיה כח"ר דכיון דהנשמה הוא נשמת ה' ואין כיד מאבד עלמו לדעת לאבדה ומחוייבין להלילו ולמנעו מלאכד נשמת ה' הוא ראי נכונה וסברא ישרה ואני לחזק דבריו באתי בזה עיין בספרי כא"ה מלוה חי"ב דאפילו רלה הנרלח לפטור הרולח בשעת מיתחו לא נשמע לו כי אין הרשות בידו לפוטרו ובמשנה הלכוח שם הבאתי לשון הרמב"ם שנפשו של זה קנין של הקב"ה הוא והארכתי שם קלח ועיין חינוך שם, וכר מן דין לא ידענא מאי גרע זה מכל מלות התורה שכל שיכול למחות כידו ואינו מוחה נחפס באוחו עון והכי התורה של לדעת וישבור על עבירה חמורה כזו עד שאין לו חלק לעוה"ב וישראל ערבים זה לזה ע"כ לא ידענא מאי ספק בזה.

Documents re POLICE OFFICER WILLIAM BLORE

שמות כ יתרו

י לָא תִרְצַחְם לָּא תִנְאֶרְם לָּאתִנְנֹב ם לא־ תַעֶּנֶה בְרַעֲךָ עֵד שֶׁכֶּר:

Ref 22

לא מל"ת שלא להעיד עדות שקר שנא' לא תענה ברעך עד שקר, והמעיד מפי אחרים אפי' נאמנים בודאי, ג"כ עובר בלאו זה. השוכר עדי שקר והכובש עדותו פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים. ונוהג בכ"מ ובכ"ז בכל מי שראוי להעיד:

Ref 22

דברים ים שופטים

ייּ וְדֶרְשָׁוּ הַשְּׁפְּמִים הַיִּמֶב וְהַנֵּה אֵד־ שֶׁקֶר הָעִד שֶׁקָר עָנָה בְּאָדֵוו: ייּנַעשִׁיתָם לוֹ כִּאְשֶׁר זָמָם לַעֲשָׁוֹת לָּאָחֵיו וּבְעַרְתֵּ הָרֶע מָקּרְבֶּּךְ:

ספר ארבעה עטר הלכות עדות פרק שמנה עשר

ן "עדי נפשות שהוכחשו ולא הוזמו אפילו בא הנהרג ברגליו אינם לוקין. מפני שהוא לאו שניתן לאזהרת מיתת בית דין ואין לוקין עליו. אבל בית דין מכין אותן מכת מרדות כפי מה שיראו:

Ref 24

THUTE

ארב פסק: אב שונינת לילד וסופניים תשמליים - שותף לרצת 🔹

"כמו אקדה מלא כדורים"

הרב פסק: אב שקונה לילד אופניים חשמליים - שותף לרצח

הגאון רבי יצחק זילברשטיין, פסק בימים האחרונים, ערב יום הכיסורים, כי אסור להורים לקנות לילדיהם אופניים חשמליים - "זה כאילו נותן לילדו אקדח מלא כדורים; אותם הורים - שותפים לרצח" (חרדים)

ישראל פוע

13:53 - rawn Ywna 'n

HHOC

" יקרה שנכנע לילדו ורוכש לו אופניים חשמליים, ייחשב שותף לרצח ויתבע על כך אם חלילה יקרה שלהגן משהו", כך פסק הנאון רבי יצחק זילברשטיין, חבר מועצת גדולי התורה ורבה של שכונת רמת אלחגן ברק בבני ברק

בשיחה עם העיתון "יתר נאמן", נשאל הרב זילברשטיון, האם מותר להורים לרכוש לילדיהם אופניים חשמליים או להתיר לתם לנסוע על הכלי הזה.

הגר"י השיב בנחרצות כי "אין להרהר בנידון כלל ולאוד המקרים הרבים והקשים של התאונות והאטונות הצמליים, יש להתייחם אליהם כאל כלי המסכן את הציבור באופן וודאי".

יידעו הזורים שנתנו הסכמתם לילד לרכב על האופניים החשמליים", מוסיף הרב זילברשטיין. "כי הם " שותפים לרצח ממש, כי כתוב במסכת שבועות דף ל' עמוד ב' בתוספות שכל מי שיכול למנוע מהזולת מלחטיא חמא ולא מונע מאתו, נתפס באותו עוון. ולכן אותם הורים ייזאשכו בשמיים כשותפים לאותו עוון אם חלילה יקרה משהו. הם ייתבעו על כך רייחשבו לרוצחים לכל דבר."

Documents re VERA CLAYTHORNE

ויקרא ים קדושים

יי לְאֹרַתַלֵּךְ רְכִילֹ בְּעֶּטֶּיְהְ לָא תַעֲטֶר על דֵּם רַעֲהְ אני ה

Ref 29

הלכות רוצח ושמירת נפש

פרק ראשון

יך כל היכול להציל ולא הציל עובר על לא תעטוד על דם רעך. וכן הרואה את חבירו מוכע בים. או ליסטים באים עליו. או חיה רעה באה עליו. ויכול להצילו הוא בעצטו. או ששכר אחרים להצילו ולא הציל. או ששמע עובדי כוכבים או סטרים מחשבים עליו רעה או טוטנין לו פח ולא גלה ארון חבירו והודיעו. או שידע בעובד כוכבים או באונם שהוא כא על חבירו לפייטו בגלל חבירו להסיר מה שבלבו ולא פייטו וכל כיוצא בדברים אלו. העושה אותם עובר על לא

מן אע"פ שאין לוקין על לאוין אלו מפני שאין מעשה בהן חמורים הם *שכל המאבד נפש אחת מישראל כאילו אבד כל העולם כולו . וכל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים כל העולם כולו :

פרק שלישי

מ הדוחף את חבירו לתוך המים או לתוך האש אומדין אותו אם יכול לעלות משם פטור ממיתת בית דין ואם אותו אם יכול לעלות משם פטור ממיתת בית דין ואם לאו חייב. וכן אם כבש עליו [בתוך המים או] בתוך האש עד שלא נשאר בו כח לעלות ומת חייב. אע"פ שאינו הוא הדין למניח ידו על פי חבירו וחוממו עד שהניחו מפרפר ואינו יכול לחיות. או שכפתו והניחו בצנה או בחמה עד שמת. או שבנה עליו מקום עד שמנע ממנו הרוח. או שהכנימו למערה או לבית ועישן עליו עד שמת. או שהכנימו למערה שיו והדליק עליו נד עד שהמיתו ההבל. בכל אלו נהרג עליו שזה כמו שחנקו בידו:

Refs 28, 30, 31 and 35

ORTHODOX UNION

Endangering oneself in order to save another person from mortal danger

oten Ari Zutratinsky

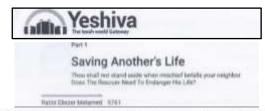
Harav Yosef Karo zt"l, in his Sefer Kesef Mishnah (Rotzeach 1:14), cites the Hagahos Maimon who rules in accordance with the Yerushalmi that one is required to place himself in a Safek Sakana in order to save another Jew from an absolute life threatening situation. He explains that because the other person will definitely die and the rescuer will only potentially die, we worry about the definite and not the potential. This was also the view of the Tiferes Yisroel (Peah 1:5). The Kesef Mishnah and Hagahos Maimon do not tell us where in the Yerushalmi can this ruling be found. The Netziv (Emck Sheila Shelach) explains that the Yerushalmi they are referring to can be found in Meseches Terumos. The Yerushalmi records that Rav Imi was captured by robbers and was in a life threatening situation. Rav Yonasan said that there is nothing we can do and we must accept his untimely fate. However, Reish Lakish said, "I am going to rescue him and either I kill them (the captors) or they kill me." Reish Lakish actively placed himself in danger in order to save his friend and this is the source of the ruling of the Hagahos Maimon.

Harav Yoel Serkes zt"l (Sma C.M 426), in his commentary on Shulchan Aruch, noted that the Rama and Shulchan Aruch both omit this ruling from their writings. It is in no doubt due to the fact that the pillars of halacha, the Rosh, Rif, and Rambam, all omitted the ruling of the Yerushalmi. It also seems that Rabbeinu Yona, in his Sefer Issur V'Heter (59:38), disagrees with the Hagahos Maimon and rules that one is not required to enter a potentially dangerous situation in order to save a person in life threatening danger. The Mishnah Berurah (329:19) also rules that one is not required to endanger himself in order to save another.

The Aruch Hashulchan explains that the reason all these Rishonim do not rule in accordance with the Yerushalmi is that the Talmud Bavli disagrees with the Yerushalmi. He does not, however, include a source from the Bavli that would imply a convey a view different from that of the Yerushalmi. See the Tzitz Eliezer (9:45) who cites potential sources from the Bavli that seem to disagree with the Yerushalmi.

The Radvaz (3:627) feels that according to the vast majority of opinions who do not require one to endanger himself in order to save another person. Not only is one not required to do so, one is not allowed to do so. He writes that one who places himself in Safek Sakana in order to save his friend is a "foolishly pious individual" and the potential risk out ways the mortal danger facing his friend. One is not allowed to endanger himself in order to perform a Mitzvah or in order to avoid a sin (except idolatry, murder, and sexual relations). Therefore, it is not permitted to endanger one's self in order to avoid performing the sin of Lo Saamod Al Dam Re'acha. This ruling was also cited by Harav Yitzchak Weiss zt'l (Minchas Yitzchak 6:103).

Ref 32

17 - Does The Rescuer Need To Endanger His Life?

An important question concerning "Thou shall not stand aside when mischief befails your neighbor" is: To what extent does one need to carry out this obligation in order to fulfill the mitzvah? In other words, what is the halacha (Jewish law) in regards to putting oneself in danger in order to save the life of another person? Does the mitzvah only apply when there is no danger to one's own life? If, for example, a person should see his friend drowning in the river and it is clear to him that by trying to save his friend he will probably drown himself, is he obligated to try to save him anyway?

The second approach to this question regarding "Thou shall not stand aside when mischief befalls your neighbor" regards this mitzvah to be different from the rest of the mitzvot because it involves saving a human life. It therefore obligates taking great risks and entering into great danger in order to rescue another person from sure death. This obligation would apply regardless of whether or not a normal person would take great risks upon himself or enter into great danger in order to save all of his possessions. For, in any case, if it is necessary to put one's life in danger to save a fellow Jew, one must do so. However, the conditions for endangering one's life for the sake of saving another depends on if the chances are good that the rescue will be successful and both will live. If, however, there is only a fifty percent chance that both will live then one is not obligated to save a fellow Jew's life (Beit Yosef Choshen Mishpat 426).

הלכות חובל בחבירו

תכן מצות עשר: להסיר כל מכשור שיש בו סכנה נפשות ועשיירת מעקה לגגו' ובו י' סעיפים:

פתחי תשובה

. ב] שובר על לה תעמוד עסמ"ע בענין להכנים עלמו בספק סכנה בשביל הללת חבירו. ועיין בספר הגודת הזוכ מהבלחון מהר"ם זהב זל"ל שכתב שעם נכון מה דהרי"ף והרחב"ם והרח"ש והעור לה הביחו דכרו הירושלמי כזה משום דמ"ל בחלמודה דידן עליג על הירושלמי בהה ע"ש. ושם בסיף הספר בהשמעות הביה כשם הרב"ו ח"ב סימן תרכ"ו שבתב כן בששימות דספיקה דידים עדיף מודהי דחבריה (עת"ש בפ"ת ליו"ד סיי קנ"ו ס"ק ע"ו הבחתי דברי רדכ"ו חלו ע"ש) והוא ז"ל כתב על זה חולם לריך לשקול הענין היעב הם יש בו ספק מכנה ולה לדקדק ביותר כהותה שהתרו כ"ב הלה מילות דף ל"ב גבי שלך קודם לכל חדם שכל המדקדק בעלמו כך סוף בה לידי כך וכ"ה בש"ע סיי רס"ד ס"ה ע"ש ב

Documents re PHILIP LOMBARD

עין משפט נר מצוה

פרק חמישי בבא מציעא איזהו נשך

מסורת הש"ם

פסר מטום מכום מכו ד מתנ למדון קלג טוש"ם "ד פי קסל מעי" ו: מז ה מי" שם הלי ג מתנ "ז ו מי" שם הלכם כ ומתג שם טושים שם

מי קם פער ח:

תורה אור השלם ו אל תַּכַּח מאַתוּ נְשַׁךְ וַמַרְבִּית וְיָרָאַתְ מַאַלֹּהַיּוְי וְהַדּ אָתִּדְּרְ עַּמֶּךְ: דיקרא כה לו 2. אַלִּדִּדִים לא חָקַלֵּל וְנָשִּׁיא בָעָמַךְּ לֹא הָאָר:

מוסף רש"י בוובן די ש דכתיכ והפינ את הגולם דכתיכ והפינ את הגולם אם גע והטי לא מול מידה, דקטינהו בפיטי רבווה, וקפנה לפות ודכ ברפום לוקה דמי גרק צדה. דכל דבר הממוים, דכר מינים והמימה ליודמיי (שום. בערשה מעשה עמד, חה בערשה מנשה עפך, חה לא עשה מעשה עמו ואין הייבין נכנולו (פס). וכואי ביהר מלוי רביה אע"ם שגבו מחזירין. וכ"ש לא גנו למקרעינא שטרא (פס).

ומי אחיך עשר. כישיה דקרא ברבים קאי אל מקס מאטו וגרי: אר עשה תשובה מאי בעי גביה. למ״ד רבים קצואס יוצאים אם שמם שנים ישוש. בציאים ישוש מספיק לשניהם: ואם ישתם באים שנים שמיבו לישויב, בדתינים להחויר. בדתינים שמיבו להחויר. בדתינים שרבו בשר אע"ה שגבו דאין מייבין להחויר. בדתינים שרבו במרא (ב״ק דף קיב.)

איבא. וא"ת דאף על פי שגבו משום מלום ברבים נקטי וי"ל דא"כ גולנין למאי תננהו פשיטא דמחזר להכי איצטריך ליה לשנויי הגזלנין מאי ניהו מלוי ברבים:

תנאי היא. וח״ם דכסבחל משני (כ"ק קף לד:) דמחזירין לצחת ידי שמים ואמאי לה משני נמי הכא הכי והתם נמי אמאי לא משני תנאי היא כדמשני הכא וי"ל דהכא קאמר אליבא דר׳ יוחנן ולדידיה דאמר אינה יולאה בדיינין אף ללאמ ידי שמים אינו לריך להחזיר ולכך לא מצי לשנחי הכא אלא מנאי היא וסוגיא דהמם אתי כההוא תנא דאית ליה יולאה בדיינין דפריך אההיא ברייתה דסברה דמן התורה מחזירין אלא משום מעשה שהיה מקנו דאין מחזירין ופריך מהך ברייחא דהויא לאחר המקנה ומנאי דהכא נחלקו אם יוצאה בדיינין מן המורה ודלא [א] כפי׳ ריב״ן דפירש לעיל למורא ניתן שיש לו להחזיר מיראת שמים ולא

להשכון על פי כית דין: לא מאי קום עשה לקרועי שטרא.

פרש"י וכולהו סבירה להו כוותיה דר׳ יומנן דמי גבו אין מחזירין דתו ליכא קום עשה לאהדורי רבית ופלוגמייהו בלא גבו וקשה דמעיקרא פריך חדר׳ יוחנן ומשני מנחי היח ופלוגמייהו ברבי יוחנן ודמי דכולהו סבירת להו כוותיה כל שכן דחמר ליה שפיר טפי וי"ל דמעיקרא ודאי סבר דפליגי בלאו דואל תקח מאתו נשך ופליגי ברבי יוחנן ורבי אלעזר ומסיק דכולהו אים להו דר' אלעור ולא לקי אלאו דאל תקח משום דניתק לעשה הוא בהשבה אבל דניתק לעשה הוא בהשבה אבל פליגי בלאו דלא תשימון והיכא דלא גבה עדיין הרבית דת"ק סבר מיד כשנכתב השטר נגמרה השומה והוי כאילו גבה כבר ואין עוד מקנה למקן הלאו דלא תשימון ור' נחמיה ורבי אלעור [ב"י] סברי לאו דשומא מתלא חלי וקאי שאם יקרע השטר קודם שיגבה פטור והמקשה לא הבין יפה טעמו ופריך אי כנבוי דמי כו' ואי לאו כגבוי דמי אמאי חייב לרבנן ומשני לאו כגבוי דמי וטעמייהו דרבנן דסברי משעת כתיכה נגמרה השומא וא"ת והיכי ס"ד מעיקרא דפליגי באל מקח הא אמריגן לקמן ודף פה:) דערב אינו עובר אלא משום לא משימון בלבד וי"ל דהיינו כשהערב לא קבל רבים מן הלוה אבל הכא שהערב קבל רבים מן הלוה ונתנו למלוה לכך חייב גם משום אל מקח למ"ק ואם תאמר ואמאי לא דמי דכולהו סבירא להו כרי אלעזר ופליגי אי מייב על לאו הניתק לעשה אי

ובדינינו לאו וי"ל מו (דהכא) הלכה דפטור ועוד דבריש ממורה (דף דו) פי" דלכ"ע פטור:

אינהן בתורת פקדון אתא לידיה. דממר (נקמן דף פג:) מי קדמו מטין באכלבאי כמו כן הייתי שומרם בבית ומוכרם ביוקר:

יוחי אחיך עמך אהדר ליה כי היכי דניחי 🌣 ורבי יוחנן האי והי אחיך עמך מאי עביד ליה מבעי ליה לכדתניא שנים שהיו מהלכין בדרך וביד אחד מהן קיתון של מים אם שותין שניהם מתים ואם שותה אחד מהן מגיע לישוב דרש בן פמורא מומב שישתו שניהם וימותו ואל יראה אחד מהם במיתתו של חבירו עד שבא ר' עקיבא ולימד וחי אחיך שעמך חייך קודמים לחיי חבירך מיתיבי מיהניח להם אביהם מעות של רבית אע"פ *° שיודעים שהן של רבית אינן חייבין להחזירן o הא אביהן חייב להחזיר בדין הוא דאבוהון נמי לא מיחייב להחזיר ואיידי דקא ייבעי למתני סיפא סיהניח להן אביהם פרה ומלית וכל דבר המסוים חייבין להחזיר מפני כבוד אביהם תני נמי רישא בדידהו והגי מפני כבוד אביהם מי מיחייבי קרי כאן יונשיא בעמך לא תאר ייבעושה מעשה עמך כדאמר פנחם משמיה ידרבא בשעשה תשובה הכא נמי יבשעשה תשובה אי עשה תשובה מאי בעי גביה ישלא הספיק להחזיר עד שמת יימיתיבי הגולנין ומלוי רבית אע"פ שנבו מחזירין גזלנין מאי אע"פ שגבו איכא אי גוול גזול אי לא גזול גזלנין קרית להו אלא אימא גזלנין יי מאי ניהו מלוי רבית אע"פ שגבו מחזירין תגאי היא דתניא רבי נחמיה ורבי אליעור בן יעקב פומרין את המלוה ואת הערב מפני שיש בהן קום עשה מאי קום עשה לאו משום דאמרינן להו קומו אהרורו מכלל דתנא קמא סבר לאו בני אהדורי נינהו לא מאי קום עשה לקרוע שמרא מאי קסבר אי קסבר ישמר העומד לגבות כגבוי דמי ים והא עבדו איסורייהו ואי לאו כגבוי דמי הא לא עבוד ולא כלום לעולם קסבר שמר העומד לגבות לאו כגבוי דמי והא קא משמע לן דשומא מילתא היא הכי נמי מסתברא דתנן ייואלו עוברים בלא תעשה המלוה והלוה הערב והעדים בשלמא כולהו עבוד מעשה אלא עדים מאי עבוד אלא לאו שמע מינה דשומא מילתא היא ש"מ אמר רכ ספרא כל שאילו בדיניהם מוציאים מלוה למלוה בדינינו מחזירין ממלוה ללוה כל שאילו בדיניהם אין מוציאין מלוה למלוה בדינינו אין מחזירין ממלוה ללוה א"ל אביי לרב יוסף וכללא הוא והרי סאה במאה דבדיניהם מוציאין מלוה למלוה

ומי אחיך עמך לדידיה הוא דאוהריה רחמנא אהדר ליה דניחי בהדך דסיפיה דקרא ארישיה קאי אל מקח ואם לקחת החזר אבל לבריה לא אוהר: כדין הוא כו'. כרבי יומגן דהאי וחי אחיך לכדר"ע: המסוים. שניכר שהוא סיגול ואביהם מכר בה לקלון: דר׳ פנחם בסוף חומר בקודם (חנינה דף מו.): גולנין קרים להו. בתמיה: פוערין אם המלוה ואם הערב מן לא מעשה ומלקות: מפני שיש בהן קום עשה. והוה ליה לאו הניתק לעשה: קומו אסדורו. מה שגביתם. חהו נתקו לעשה כדחמרינן אל מקח ואם לקחת החזר ומי אחיך: לאו בני אסדורי נינסו. וחי אחיך לכדר"ע: לא. לעולם אימוא לך אם גבה דברי הכל אינו מתוקן בחזרה מן המלקות דחין כחן ניתק לעשם והאי דתני פטורין בשלא גבו דהתם לא הואי אלא שומא בעלמא ששמו עליו נשך על ידי תנאי ואתו רבי נחמיה ור' אלעור למימר דלא תשימון עליו נשך דקאמר רחמנא לאו משומה גרידמה קפיד הלה חשומה הבה לידי גיבוי וכל כמה שלה גבו איכא קום עשה לקרועי שטרא. והשתא קפרין ואזיל לפרושי שינייא מאי קסבר כו": כגבוי דמי. שהרי שיעבד לו קרקעותיו על הקרן ועל הרבית: עבדו למיסורייהו. והריעתו סרת השבתו ואם גבו נמי הוו מיחייבי לים לאסדורי: לא עבד כלום. ומאן פליג עלייהו: לעולם לאו כגבוי דמי. ואשומא גרידתא מחייב ליה תנא קמא: דפנן כו'. ואי אמרת לא מחייבי עד דגבו בשלמה כולהו עבדי מעשה בגבייתו מלוה גובה מן הערב והערב מן הלוה הלוה נתן ביד המלוה ועבר בלח תשיך (דברים כג) חלח עדים מחי עבוד: אלח לאו משום שומה. הלכך מלוה וערב נמי מתחילתן חייבין משום שומה: בדיניהם. של אומות שלא נאסר להם רבית: מוליחין מן הלוה למלוה. אם אין לו משכון ע"י תנאי שביניהם כגון רבית קלולה: בדינינו. אם גבה מחזירין לו כר' אלעור. ולקמיה פריך ליה מאבק רבית דבדיניהם מוליחין ובדינינו חין מחזירין: כל פבריניהם חין מוליחין. מפרש לקמן: וכדינינו חין מחזירין. את העודף ביוקר שהוקירו החטים בשעת תשלומין דהא אבק רבית הוא: אינהו בסורם פקדון אסו לידיה. אינהו כי מגבו סאה בסאה מן הלוה למלוה לאו במורת רבית קא מגבו ליה אלא בחורת פקדון הוא בעיניהם

דהת סמה מסר לו בידו וכי אמר

רב ספרא למילחיה הכי אמרה

כל שבדיניהם מוליחין בתורת רבית בדינינו מחזירין: משכנחה

בנה נכייםה. מלוה מעות על הכרם וחוכל את הפירות

ל) נער מום' ע"ו ו. ד"ה וכפנהדרין וככ"ק לימת מדתמר רב פנחם בשעשה), כדתמר רכ פנחם נשעשה, ח) וכיק לר:), ע) וינמים לח: וסיק, י) ולקען עה:), כ) נלפנינו אימא רבא), ט פי ועיי רבים באם לידו. רשיל, מ) וליל דהנין,

הגהות הכ"ח (h) נפ' כי סיכי דניתי בהדך ור' יוחען: (כ) סם מיע כיינין להחזירן אינהו תוא ראין הייבין להחזיר הל אבוהון מיינ לסחור: (נ) שם רמאי הא כלייל וחות רי נמחק:

גליון הש"ם נמ' א"ל רכינא ל בכ" א"ל רכינא לרכ אשי. פיין לקתן קו כ"ל חוקי דיים פירי ודף קד כ"ל חוקי דיים ולח ודף קיד כ"ל כרס"י דיים מלו

הנהות הגר"א א] תום' ד"ה תנאי. כפיי ריכ"ן כר. נ"ב וכ"פ נ"י אבל סרמב"א כתב כחוםי ועמ"ש רפיט מיריד סי קפ"א פ"ק ו"):

ואינו פוסק לנכות לו מן החוב כלום בשביל אכילתו ואוכל בחורת רבית: דבדיניהם מוציאין. אם אכל הלוה הפירות משמשבנה:

ובדינינו אין מחזירין ממלוה ללוה אמר

ליה אינהו בתורת פקדון אתא לידיה א"ל רבינא לרב אשי והרי משכנהא בלא

נכייתא דבדיניהם מוציאין מלוה למלוה

וכדינינו

בהר מ ספרא פרשתא ה

זו דרש בן פמורי שנים שהיו הזלכים במדבר ואין כיד אחד אלא
קיתון של מים אם שותהו אחד מניע ליישוב ואם שותים אותו
שנים שניהם מתים ' הרש כן פמירי ישתו שתיהם וימותו שנאמר
והי אחיך עמך ' אמר לו רבי עקיבא וחי אחיך עמך חייך קודמים
לחיי חבירך ' כספך ' ולא כסף אחרים ' ואכלך ' ולא אוכל
אחרים ' או כספך ולא כסף מעשר ' ואבלך ולא אוכל כהמה '
בשהוא אומר נשך כסף לדבות כסף מעשר ' נשך אוכל לרכות
אוכל בהמה ' וכמרבית לא תתן אבלך אני ה' מכאן אמרו כל
המקבל עליו עול ריבית מקבל עול שמים וכל חזורק ממנו עול
ריבית פורק ממנו עול שמים '

ספר

שימה מקובצת

התעתק ותוכנט לאינטרנט www.hebrewbooks.org ע"י חיים תשס"ו

והוא חדושי

כבא מציעא

אשר קבצם הרב המוסמך הנאון כמהר"ר בצלאל אשכנזי ז"ל מספרי כתיבת יד: אשר היה אדון ומושל בכל ארץ מצרים הנודע בשערים בתשובותיו וקראו בשם:

אסיפת זקנים

זוה לשונו בכתיבת יד אות באות:

חדושי בבא מציעא מקובצים מחדושי רבינו תנגאל ז"ל. הראב"ד ז"ל. והרמב"ן ז"ל. ורבינו ידונתן ז"ל. וה"ר מאיר הכהן ד"ל מפרקסמה מכתיבת יד המחבר גרוא הרמ"ך). ותוספי הרא"ש ז"ל. והרשב"א ז"ל. והרימב"א ז"ל. והר"ן ז"ל. ושימה לא נודע שם המחבר. ותוספות שאנץ ז"ל. ותוספות תלמיד הר"ף ז"ל. ופירוש מוניות להיד יוסף הלוי ן" מינאש ז"ל.

ומצאו בכל תשובותיו קצת בלשון ערבי והועחכן ללשון הקודש וקצתם גם נמצאו כלשון הקודש. הויכוח שעבר כין הראב"ד ובין הר"ו הלוי ומצאו בסוגיות שתי פרות. קצת תוספית תוספית להרא"ש בתחלת פ"ק. תדושים יפים מרבנים קרמונים נמצאו בגליון של תוספות ונקראו בשם גליון תוספות. וביאורים יפים על תוספות ועל הגליונות של תוספות עד סוף סוגיות חברי לוד הרב גדול לא גודע שמו נקרא בשם גליון. קצת ספי ה"ר יצחק בר ששת ו"ל וקצת מה"ר שמעון בר צמח ו"ל. וקצת פלפולים למהר"י אבותב לל. ופירוש סוגיות תגרי לוד ממהר"ר דוד ן אבי וסרה גר"ו עם סוגיות אחרות שהובאו בספרי הדפוס כמו פסקי הרא"ש ונמוקי יוסף ולתוספות בין מה שמביאין במקומו בין מה שמביאין במקומות אחרים בתלמוד, לא נכתב כאן לסיבת כי ספרי הדפוס נמצאים. ע"כ.

ועתה יצא לאור מחדש

בהוספת ציוני פרק המסכתא ודפי הש"ם ככל עמוד בכותרת וכן הוספנו לראשונה מתוך כת"י, תכ"ר כללים על התלמוד מאת רבינו המחבר ד'ל

עיהים ירושלים תיו

דך כב ני"א ור' יוחגן האי וחי אחיך מאי עביד ליה פי שזהו מקרא של חורה ומיותר לדרשא אבל בקראי דר' יוחנן שאינה אלא דרשא בעלמא וכעין אסמכחא מד"ח לא פרכינן לר"א מאי עביד להו. הריעב"א: שנים שהיו מהלכין בדרך וכו' חייך קודמין לחיי חברך ואותו אדם שהמים כידו שוחה ומליל נפשו דחייו קודמין להליל את עלמו. חעפן אחד מהם מחברו "ושתה וחברו מת על ידו חייב בדיני שמים כן נראה דמאי חזים דדמי' סומק טפי. הרמ"ך.

פרק איזהו נשך

דף כב ופי אפין עמך פייך קוריון כו' דיולת פוד משום שיהה הוח של שניהם דמורה ר'פק לכן פטורה דשניה' ימותו ואל ירחה כו' ואפשר דהיינו שעום כדפוריכן דעהי סמת דרמה דירך פוחק שפי מדרוח דמנרך ות"ל:

סנהדרין

סימו כה

ריש לעי באחד רואה חן הולך להרוג אנשים רבים ויכול להעותו ללד אחר ויהרג רק אחד שכלד חחר, ואלו שכלד זה ילולו, ואם לא יעשה כלום יהרגו הרבים והאחד ישאר בחיים, ואפשר דלא דמי למוסרים אחד לבריגה דבתם המסירה היא פעולה האכזריה של הריגח נפש ובפעולת זה ליכח הללת חחרים בעבע של הפעולה אלא במקרב גרם עכשי הזלה לאחרים גם הזלת האחרים קשור במב שמוסרין לבריגב נפש מישראל, אבל בעיית החץ מלד זה ללד אחר כיא בעיקרם פעולת כללה, ואינה קשורה כלל בהריגח היחיד שבלד אחר, רק עכשו במקרה נמלא בלד אחר נפש מישראל ואחרי שבלד זה יהרגו נפשות רבות, ובזה אחד, אפשר דיש לנו להשתדל למעט אבדת ישראל בכל מאי דאפשר, והלא טולינום ופפום נברגו בשביל להפיל את ישראל במשייב רשייו תענית יית בי דייב בלודקין, ואמרו שאין כל ברף יכולה לעמוד במחילתן, מיהו הכא גרע דהורג בידים, ולא מלינו אלא דמוסרין אבל להרוג בידים אפשר דאין כורגין וכא דכרגו שב"ב דמורד במלכות כיב ומיכו ליים בחוםי.

Documents re GENERAL JOHN MACARTHUR

שמואל ב׳

וְיָהֵי לְתָשׁיבֹת הַשְּׁנָה לְעָתוּ צֵאת הַמּלָאכִים וַיִּשְׁלָח דְּוֹד אַתייואָב × יא וְאַתִיעַבָּדִיוֹ עַפֹּוֹ וְאָתִיכֶּלִייִשְרָאַל וַיִשְׁחֹתוֹ אַתִיבְנֵי עַפֿון וַיְצֵרוֹ עַלִי ויהי לעת הערב ויקם ב רבה ודוד יושב בירושלם: דְּוֹד מַעֵל מְשָׁכְבוֹ וַיִּתְהַלֶּךְ עַל־יִנְג בית־הַמֶּלֶךְ וַיַרָא אַשָה רחֲצֵת מַעַל הַנָּכ וְהַאַשָּׁה טובַת מָרָאָה מִאָד: וַיִשְׁלָח דְּוֹד וַיִדְרָשׁ לָאשַה וַיֹאמר כּ הַלוֹא־וֹאת בַּת־שֶבַע בַּת־אֲלִיעָם אָשֶת אורְיָה הַחַתִּי: וַיִּשְׁלַה דְּוֹד דְּ מַלְאַכִּים וַיָּקָחָהָ וַתְּבָוֹא אַלִיוֹ וַיִשְׁכֵב עְמָה וְהֵיא מִתְקְדֵשָׁת מְשָׁמִאָתַה וַתַּשָּׁב אַלֹּיבִיתָה: וַתַּהַר הָאשָׁה וַתִּשְׁלַח וַתְּנֵד לְדְוֹד וַתַּאמֵר הָרָה אָנִכִי: בּ יַשְׁלַח דְּוַדְ אָלִייוֹאָב טְלָח אַלִּי אָתיאִירְיָה הַחַתִי וַיְשַׁלַח יוֹאָב אָתי י אורייה אָל־דְּיִד: וַיָּבָא אורייה אַלַיו וַיִּשְאַל דְּוֹד לְשְׁלָוֹם יוֹאָב וַלְשְׁלִוֹם הַעָּם וְלִשְּׁלָוֹם הַמִּלְחָמָה: וַיִאמָר דְּוִד לְאָורְיָה רְד לְבֵּיתְךַ וּרְחַץ -בּוְלֵיךָ וַיִּצָא אִירוָה מָבָּית הַמֶּלֶךְ וַתַּצָא אַחֲרֵיו מִשְּאָת הַמֶּלֶךְ: וַיִּשְׁכַּב בּ אורוֹת פַתח בִית הַמְּלֶךְ אַת כְּלִיעִבְדִי אַדֹנֵיו וְלָא יְרַד אַלִּיבִיתִוּ: יַנַבָּהוּ לְדָוַד לַאמֹר לָאייָרָד אוריָה אַליבּיתוּ וַיֹאמֶר דְּוֹד אַל־אוריָה י 🦟 הַלָּוֹא מָדֶּרֶךְ אַתָּה כָּא מַדְּוַע לָא־יָרֶדְתָ אָל־יבּיתָךְ: וַיֹאמֶר אוּרִיה אָל־י דוֹד הַאָּרוֹן וִישָּרָאֵל וִיהוּדָה יֹשְבִים בּסְכוֹת ואדני יוֹאָב ועבדֵי אַדני על־פָּנֵי הַשָּׁדָה חֹנִים וַאָנִי אָבְוֹא אַל־בִּיתַי לָאַכְל וַלְשַׁתוֹת וַלְשַׁבַב עם־אשתַי חָיֶרְ וְחַי נָפַשַּׁךְ אָם־אַעֲשֵׁה אָת־הַדְבַר הַוַה: וַיֹּאמֶר דְּוֹדְ -אָל־אורוָה שָב בָּוָה נִם־הַיִּוֹם וּמְחָר אֲשַׁלְחַדְ וַיַּשָׁב אוריָה בִּירוּשְׁלֵם ביום ההוא וסמחרת: ווקרא לו דוד וואכל לפניו וישת וישכרהו -: יַצַא בערב לְשָׁכֶב במשכבו עם־עבדי אַרנִיו וָאַל־בִיתוּ לא יַרד: יי ווהו בבקר ווכתב דוד ספר אלייואב וישלח ביד אירוה: ויכתב בספר לאמר הבי את איריה אל מיל פני המלחמה החומה ישכתם ויהי בשמור יואב אליהעיר היתן שו מאחריו ונכת ומתו אַרייָה אַל־הַפַּקוֹס אַשַּר יָדָע כֵּי אַנְשִי־חֵיל שַם: וַיְצָאוּ אַנְשֵּי הַ אַריִהָיָה אַל־הַפָּקוֹס אַשַר הָעִיר וַיַּלְחַמָּו אָת־יוֹאָב וַיִּפֶּל מְן־הָעָם מעַבְדֵי דְנַד וַיַּמָת גָם אורַיָּה = החקי: וישְלַח יואָב ניגַד לְדָוֹד אָתיכְל־דְּכְרִי הַפְּלְחָמָה: נִיצְּי אָתי המלאך לאמר ככלותר את כל דכרי המלחפה לדבר אל המלך: וְהַיָּה אָם־חַאַלָה חַפֶּת הַפֶּלַךְ וְאָפֶר לְךָ מַדְוֹצְ נְנִּשְׁתָם אָל־הָעֵיר

ירֵע בְּעִינְידָ אָת־הַרְבֶּר חַוֹּה כְּיִיכְוֹה וְכְנֵח תֹאכֶל הָחַרְב הַחֲוֹק כּי פֹלְתַסְתָךָ אַלֹּיהָעִיר וְהַרְכָּח וְחַוֹּקַחוּ: וַתִּשְׁפְע אָשָׁת אַירִיָּה כִּי־פַּת

בעיני הי

 אוריה אישה ותספד עליבעלה: ויעבר האבל נישלת דוד וישספת אליביתו ותהיילו לאשה ותלד לו בן וורע הדבר אשריעשה דוד

בא להלחם הלוא דעתם את אשרירו מעל החומה: מיהלה אתר
אבימלך בוורבשה הלוא אשה השליכה עליו שלח רכב מעל
החומה ומת בתבץ למה נושחם אל החומה ואמרת גבדך שלחן
בב החקי מה: מלך השלאך מבא מנד לדוד את כל אשר שלחו יואב:
 בי החקי מה: מלך השלאך מבל מנד לדוד את כל אשר שלחו יואב:
 בי נותה על חם עד פתח השער: וילאו המוקאים אל עבור מעל
החומה מכור מעבדי השלה ולב עבדן אורה החקי
 בי מח:
 בי מח:
 בי מו מו מעבדי השלה אל מעל מו אבדן אורה החקי

שבת במה בהמה פרק חמישי

בני שמואל חמאו אינו אלא מועה שנאמר

יויהי ≠(כי זקן שמואל ובניו לא הלכו)

בררכיו בדרכיו הוא דלא הלכו מיחמא נמי

לא חמאו אלא מה אני מקיים יוימו אחרי

חבצע שלא עשו כמעשה אביהם שהיה

שמואל הצדיק מחזר בכל מקומות ישראל

ורן אותם בעריהם שנאמר יוהלך מדי שנה

בשנה וסכב בית אל והגלגל והמצפה ושפט

את ישראל והם לא עשו כן אלא ישבו בעריהם *ברי להרבות שבר לחזניהן

ולסופריהן כתנאי יוימו אחרי הכצע ר' מאיד

אומר חלקם שאלו בפיהם רבי יהודה אומר

מלאי המילו על בעלי בתים ר' עקיבא אומר

קופה יתירה של מעשר נפלו בזרוע ר' יוסי

אומר מתנות נשלו כזרוע: א"ר שמואל בר

נחמני אמר ר' יונתן כל האומר דוד חמא אינו

אלא מועה שנאמר יויהי דוד לכל דרכיו

משכיל וה' עמו ונו' אפשר חמא בא לידו

ושכינה עמו אלא מה אני מקיים ימדוע בזית

את דבר ה' לעשות הרע שביקש לעשות ולא

עשה אמר רב רבי דאתי מדוד מהפך ודריש

בוכותיה דדוד מדוע בזית את דבר ה'

לעשות הרע רבי אומר משונה רעה זו מכל

רעות שבתורה שכל רעות שבתורה כתיב

בהו ויעש וכאן כתיב לעשות שביקש לעשות

ולא עשה יאת אוריה החתי הכית בחרב

שתיה לך לדונו בסנהדרין ולא דנת ואת אשתו לקחת לך לאשה ליקוחין יש לך בה

"רא"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן כל היוצא

למלחמת בית דוד כותב גם כריתות לאשתו

שנאמר יואת עשרת חריצי החלכ האלה

תביא לשר האלף ואת אחיך תפקוד לשלום

ואת ערובתם תקח מאי ערובתם תני רב יוסף

דברים המעורבים בינו לבינה יואותו הרגת

מפורת הש"ם

for you we will מסחריו סלסה ג מחנ

תורה אור השלם ו חדר מאחר זקן שמשל דקם פיר נוח שמשל לישראלו שמאל א ח א לישראל שמיאל אל ותשלבל בי הקלי מדי שלה בקרכה עודה היים מדי בקרכה עודה היים משפט בי הקלי מדי שלא מודה היים משפט בי הקלי מדי בקרכה בי הקלי בקרכה בי הקלי בקרכה בי הקלי בקרכה ב בקרכה בקר

ורונאות רעשו את יסףאל את כל המקשות האלח

א ניוד דוד לכל דרגו מישכילות שוו

מיאבר רך מנות פאושל איזו דעד כ לעשרת נדע לעדעי אוז לעשרת נדע לעדעי אוז אריות מחתי חביה בחרב האת אנשור לקחוז לך לאשר וארצ מרום בשר בני עשון ישוואל ביכ ו זאת קופת זפיע העל הפלל הפלל הסביא לישר הפלל הפת אורבת העם שמוצל איד זה ביצוע אורבת איד זה ביצוע אורבת איד זה ביצוע השמוצל איד זה

השרון השראל ויותרה ישנים נשבאו הט"ני יואב יענים נשברת האלף יקצב תעברי אדמי על שני השקדה תעים השני אבינא של בידה לאביל חלשונות הלעבב שם אשתי האך חדי בשקף אם אנשה את הדקרי הדוה אנשה את הדקרי הדוה

למורד במלכות הוה משום : אשר שפי וור : אשר עודי כל יטי חייו בק STOP ARTOLOPING

במושל מינו יברו במושל מינו וו ביושל מינו וו במושל מינו וו ביושל 1 ב מו וו ביושל 1 ביו

לכת השולך עד חיום שער arhers as

שמואל כיש בה בין יידה כי בא ייחקלם לקראת דמקלן ויישנא לי האלן למה לא נולנה אוד מפכימה ויישנה אידה החלן אבר נישני כי אנה אבר רפני כי אנה אבר אודה לי נונאר משרקה שלינו האנ"ף ארו דשלף כי שפח עבודה

שקיה לך לרונו בסנהררין. קשה לר"י דפ"ק דמגילה ודף יד: מסו אמריגן גבי נכל דמורד במלכום לא בעי למדיינים ואורים" חם הוא מורד במלכותב אבל לעיין בדינוי ולעשות הלנת דין ולהמתין

עד למחר אין לריך" וכן משמע דבסנסדרין (דף ט. ושם) אמר שדן דוד אם נכל בסנסדרין מייחגרו אים מכנו ונו":

ליקוחין יש לך כה. אף על גב דאפינו מטא נמי יש נו

כה ליקוחין דהא אנוסה היתה ושריא לבעל וסיים לבועל מית ליקוחין ים לך בה משמע לה היה לך בה עבירה: במן בריתות בותב לאשתו. פרשיי על תנאי שאם ימות במלחמה

תהא מנורשת מעכשיו ונריך לומר לפירושו דמף על גב דמוריה בא מן המלחמה התנאי היה שאם לא ישוב כסוף המלחמה שיסא געיה אך קשה לחנן במי שמחזו (ניטין דף שג. ושם) מה סים בפותן סימים רבי יסודה חומר סרי היא כאשת איש לכל דבריהי ואם כן לר' יסודה סימה אשם אים גמורה תראה לרית שסיה מגרשה לגמרי בלה שום תנחיי והה דאמריט בהוהב (כרם דף נע. ושם) מוטב שיבעול חדם ספק חשת חיש ואל ילבין פני חבירו ברכים מנגן מדוד" קרי לה ספק חשת חיש™ לפי שהיו מגרשים כלנעה^{*} והפולם ספורים שחית חשת חים: דאמר ליה וארוני יואב. פרע"י

דקלמר ולדוני יולב " ולין נרלה דאין זה מורד שלא היה בלבו להמליכו ולקרותו מלך אלא כמו שפירש רכינו מחיר דהוי מורד משום דנסיפה דקרא כתיב ואני אבא אל ביתי לאכול ולשתות ולשכב עם חשתי וגו' שדוד חמר לו לפשות ולח רצה לפשות: דק בדבר אוריה החתי. קשה להח איכא מעשה דהקמה ברים

פייב דיומה ודף כני) ויייל דלה חשיב ליה דלח הוי כל כך עון גדול וגם שגג:

בחרב בני עמון יימה חרב בני עמון אי אתה נענש עליו אף אוריה החתי אי אתה נענש עליו מאי מעמא ימורד במלכות בו יישו יושף ליבה הוה דאמר ליה יואדוני יואב ועכדי אדוני על פני השדה חונים אמר רב כי לשפח וישר על אפר מינוער רים רדוד לא משרתת ריה בר מדאוריה דרתיב א דת בדבר אוריה משתים אנא ש מעיינת ביה בדוד לא משכחת ביה בר מדאוריה דכתיב 🌣 ידק בדבר אוריה החתי אביי קשישא רמי דרב אדרב מי אמר רב הכי יוהאמר רב קיבל רוד לשון הרע קשיא נופא רב אמר קיבל דוד לשון הרע דכתיב יויאמר לו המלך איפוא הוא ויאמר ציבא אל המלך הנה הוא בית מכיר בן עמיאל יי(בלא) דבר וכתיב ייושלת המלך ויקחתו מבית מכיר בן עמיאל יי(מלא) דבר מכרי חזייה דשקרא הוא כי הדר אלשין עילויה מ"ם קיבלה מיניה רכתיב ייויאמר המלך יי(אל ציכא איה) כן ארוניך ויאמר ציבא אל המלך הנה (הוא) יושב בירושלים ונו' ומנא לן דקיבל מיניה דכתיב ייויאמר המלך הנה לך כל אשר למפיבושת ויאמר ציבא השתחויתי אמצא חן ש(בעיני) המלך ושמואל אמר לא קיבל דוד לשון הרע דברים הניכרים חוא ביה דכתיב יומפיבושת בן שאול ירד "(לפני) המלך ולא עשה רגליו ולא עשה שפמו ואת בגדיו לא כיכם ונו' וכתיב "ויהי כי בא ירושלים לקראת המלך ויאמר לו המלך למה לא הלכת עמי מפיבושת ויאמר אדוני המלך עבדי רמני כי אמר עברך אחבשה לי החמור וארכב עליה ואלך את המלך כי פסח עברך

כני שמואל חשאו. במקם שוחד והטיים דין: לחוניהם, שמשיהם ששוכרין אותן לילך ולהזמין את הנקראים לדין: ולסופריהם. לשטרי בירורין ולחגרות שום: מנחי הטילו על בעלי בסים. נותנים להן מורד בתלכות הום בדחמר בסמוך ויש לומר דודחי לריך לדונו ולידע פרגמטיה לעסוק בה ולחת להם השכר ומתוך כך היה נחשך לכם

להטות דין כשבאין לפניהם לדון והיינו מטחם: חלקם שחלו בפיסם. מעשר כלפון הכלוי להם שלוים היו שאני בפיהם מתוך שהיו גדולי הדור ושופטים לא היו תונעים מהם ושאר לרם עניים מנטערים ולר' מחיר לח ממאר בסטיים מסמט: פופה יפיכה. יוסר מן הראוי: מסנום. זרוע לחיים וקיבה והם לא היו כהנים ל"א מתנות לרים כגון מעשר וקרא כחיב ונתן לכהן כי תרשינן ולה שיטול מעלמו בשחיטת חולין כפ' הזרוע (דף קלג) וס"ה לכל מתנות כהונה ולוים: דוד נחטת. ככת שבע קודם שקבלה גט: שפקש. לשכב עמה קודם שקבלה גנו שסים בעלם שולח לה מן המלחמה שאם יתום לא מחקק ליבום או שמא יהרג וחין מעיד עליו וחתעגן חשתו או שמא יהא שביי כדאמריט לקמן כל סייכת למלחמת כית דוד כו": משונה רעה זו. ככתיכתה וכלשונה: שסיה לך לרוט. על שמרד במלכות כדלקמן: ליקוחין יש לך כם. קרושין תופסין בה שחינה חשת חיש מרשמוחל פו"ם: גע כריפות. על תנאי שאם ימות תהם מגורשת מעכשיו ופעמים שהום טרוד בצחתו ושולחו מן המלחמה: ואם שרובתם סחת בחלחתם שחול כתיכ: דכרים סמעורכים כיניסס. סיינו קדושין חקם תכעל ע"י גע שמביה להם מן המלחמה: בחרב כני עמון. כאותן שהורגים כני עמון שלה מדעתך: וחדוני יותב להו הורח הרעה לקבל עליו מרוח החרים בפני המלך: רק ברבר אורים. מקרא כחיב כך בדבר אוריה שגרם לו שיהרג אבל ככח שכע לא חטא: לשון סרע. לקמיה מפרש: כלא דכר. אינו מכם בתורה והוא מנאו מלא לכר ומכם בתורה: תויים דשקרה סות. מתחילה מנאו שקרן בכך: כי סדר אלשין עלים. ליבא על מסיכושת כשהיה דוד בורח מפני אבשלום מאי טעמא קביל מינים: איה כן ארוניך ויחמר הנה יושב כירושלים. כי חמר סיום ישיבו לי את ממלכת אבי: דכרים פנכרים תות ביה. בתפיבושת כפנסרג אבשלום וחור דוד למלכותו וכח לפניו לה עשה רגליו ולה עשה שפתו כסבור דוד שניכרים דברי ניבא שנצטער על שחור דוד ולה קישט עלמו שועוד היה מלפה שכשיושיכוהו במלכות יתנחה ויסחפר לכך לא קבל דבריו ואמר לו אחה וליכא תחלקו השדה והוא השיבו קשה אין לי לצעוק אלא על מי שהכיאך הלום הנה שמצטער על שוכו ואם לא שראה כו דברים הניכרים היה חוזר ממה שחמר הנה לך כל אשר למפיכושת ואע"ם שמיהר ואמר לו מהחלה הנה לך כל אשר לתפיבושה אין זו קבלה כי כל זמן שלא היה דוד שב למלכותו יודע היה שאין מחנחו מחנה ולא אחר לו אלא של חנאי אם יראה אחת בדבריו:

לבין זה (ביל של חב מחלם לביל של הכין של הכין לביל של הכי לחד במובים יסטוה וכיאון יוסיל נום ועד שמה כי

הנהות הב"ח לא גבר לה משמחת כיה כק בדבר הדייה לדיר אפינה כר בבהוד השרי בשרק:

נליון חש"ם בל שחת לך לחנו במנדרים פי מנילנו דף יו בית פנו דיים מוד מנוסה: הום דיה האפר לה וכי מוד ביאה פין יום זף כית מים דים יום זף כית מים דים :3deb see

מוסף רש"י

חלקם שמאלר. שלה סים עבירת כא כירס חלה חלק ליים, מען מעטר ראשון, כיו משלון משום מאינו שונה. for ourbin mer ato DIE 1929 ACCRES CITO US גני מיום מתקבו, והדי מת מדים מחומה נכשות בי, ואו שרובתם הקח. הדי למג מיכי לביו למסיע בלף מיולון לולמספר מימן כן שפ, השרוני יושב. יכו מרו, פכולו לחון פפר מסלך תודשה אנג. הדרך עלף בכות בחמח

מוסף תוספות

א. וביי, פוסי סוליים, ב. אם לאו, כנון נבל שויה צייך לדון אם נקרא נוזרו הואיל ולא רגא טכטו של ודה כשילם, פוסי מולים, ג. ולכמן בובודה בששי חייבי מיווח כיד. erer ordre. T. prante ברך לפרדיציה כשאר ריי נופחי שופין בו כיום לוסים וכיום שלאוריר לחיכת אלא מפילו בו ביום נוסדין לחוכת הכר אכל לרונו ודאי צויין, שבי מאלה יו. (ה.תור שבי מאלה יו. (ה.תור לא חוד לבטקה. פופי סחות ע: דיכ כל סוסה 1. ועשי אמצי דקתבי לפיל סינה חוד זה ביכוך מחידם

סרנה תו" מו מיכוך מהידם אם מהי רכן מיממע בתוספתא, אלמא אנ"נ דאמר לודרם מרא אשה א"ע כמודה בדמברים בנכי באימר נוצח שאני בשלם פיי ויושי ויאטי מחיום לא שיותל פיו אלא דאחי שיחול שנח את שיב מסרה. מסר מסרה מים הוא מסר אים בסרת, וארית רקרי לה ספק אשה אים, סעד סשטת ע: אורע מהיותה פטרה, פעד נועך פר, ". שלא יווא נודע היקופני עלידום בני ארם לערשב. סעד מאומת ע: אורע המידה בסי שיב מסרה.

ממודה העולם עצי דאיש מקדש פרק כא דעשו. כא דפיחת שתות או כותיר: כחופות. מי שנפל לו מש הא דלא סש . כ"ם דשלי למיתר הא דקש כשחות וכא דסשו בפחוח משחם ולא אינסכיך לומר ישלין למחות חלק כדרום אומר טח לי חלק כלפון שכימה לו שם שדה קסוכה לה כשומה זכי דינה. כם דהמר יחד של ברו א בי שני של של המשת המחות משחת מהקח קים בל של בי של של המל משחת המחות להמח מלים מלי חל למקונ הכל מי שלים מלי חל למקונ הכל מי שלים מלי חל למקונ הכל מו בי של מי של הכל ממתי המפשר בל בי של הכל מחיר בלים מחיר בלים מי של בי של מי של הכל ממתי בלים מי של בי של בי של בי של מי של הכל מחיר בלים מי של בי מסמע דפחות מספות המקח קיים כדיינים ורכא נופיה קאמר הכא הא רשעו הא דלא שעו אי רלא שעו כאי שחות כעלה חלוהה לנשרי לא אנרן ניסק פה, מה, כיום וח רקוב מח נמחם מה כינוף. יכולים לפחות יכולים לפחות ברוחת: "אמר אלא שלא פתני מתחילה להיות שרשת רב נחכן "האחין שחלק "חרי הן כלקחות פחות סשחות נקנה מקח יחר על שהות כנכסים כשלשה שהן ביד אכל קילו פליסם להיות חנוקחם כדין נוס בפל ספח שתות קנה וסחזיר אונאה אטר כדיינין חפי' יותר של שחות שגרן ביים דקרל מתוכינ דאמר מכוך ריים רבא הא (4) ראמרן פוזות משתוח נקנה מקדו במסכת כתוכות פרק אלמום ניוונית לא אפרן אלא רלא שיה שליח 'אכל שיה (ד פה) ולה ס"ל לרכה כה והמר רב שליח אמר "לחקוני שררתיך ולא לעוותי מחתן לעיל כלככ כדברי חבמים: והם 'והא (י) האמרן יחר משתוח בפל מקח לא האמרן בטום לריך לסחויר אתאם לא אמרן אלא דלא אמר ניפלינן כשומא רבי דינא אכל אמר נפלוג בשומא רכי דינא אתרו שלה בחשלשלי. דהונהם בחיבה כהן או קנה מיד עמיתן אל חונו ייבר and monro. מכן קים לחגן שם הריינים שפירתו שחות א התירו שתוח מכון במל רשכ"ל אמר סכון קים "והא ראמרן שתוח קנה סטקנה מיד ליד: בעישית. שלה חלקום כחכל לישול כל חחר בושה וביפה אלא הפנום בדמים ונפל זה ברשה כפי דמים חה כיפה כפי דגוים: וכדוויר אונאה לא אמרן אלא בממלפלי אבל מחר. שחין זה כשחר חווחת רוף"ל (ניתוח און כים ב במקרקעי "אין אונאה לקרקעות ובמקרקעי לא אמרן אלא רפלוג בעילויא אבל פלוג בשוחה דכי דינה הכל חבר נפלוב בסוכב (כים לף מש:) פחות משקות שחיל אינם דהתם שין כו אדם יכול בשומת דבי ריכה מה . כנימר סמקה (מלים ולינ ונטבאה מישו רבא) במשרתא לא כררכה "ראמר "רכה "כל משלם כושים אנו פושה במורה נושח רכר שבכדה ושבמשקל ושבכנין אפילו סום וחושמם דסכי לה שביר: ואמה おわ פרות מבדי אונאה נסי חזור והא "דרען שלותי של חדם כמותו. ישויים שולחו ולה כשלית: חוד שלים. חשוב שליח 'השלח את הבעירה כיר חרש שמה וקמן להכר שבירה שימחייב שולחי חלח פסור מדיני ארם וחיב בדיני שמים שלח כרי כוח כעושכ מחיליו: שליח שלח ביד פיקח שיקח חייב ואכאי גישא שלוחו של עשה שליחוש. נכי הקדם קחי זכיו (רק אל פק.) ישר כה רק פ.) מנינה יו מדלה כ. כ"ם מנינה יו מדלה כ. כ"ם מנינה יו מדלה כ. כ"ם אדם כמותו שאני הוום "ראין שליח לדכר אלנו ששות הקרש ומשה כשטר שהן עבירה* האסרינן דברי הרב היברי חלסד של חולין ושפרו לשליח ליקח כהן מה מה בי בי בי בי בי לקיקונות משמע רכימי השהמת יש לדי ביי בי בי בי לקיקונות משמע רכימי השהמת יש שבי בי בי בי לא מומה וכמיק המקבל (נית דף שבי : בי בי מחק מומי בי מחק מומי מחה לה ביי ש שבי בי במחת אין לבים מומי מחה משרי : במחת אין לבים מומי השר קשה רברי סי שמעים (י) והדרעיא *שליה שלא חנוק וקנה נהן שלית שלייו מש! ולא עשה שליוצחי שליח מעל עשה שליחות בעל הבית מעל כי עשה שליותו רבעל כשמתו שבדבר זה חינו שמחו: אכל אם עשה שליתותו כעל הכית מעל. וסכים קרכן ספילכ: חטם חטם הביח בעל הבית מיתא מעל אכאי ניכא אין מברותה. לרוב דכרים כילו (ממים ב. כבברין למודכ מתרומכ במקכן כשילה ב. במים פם המקים (בורכ מתרומכ במקכן כשילה ב. שליח לרבר עבידה שאני מעילת "דילפא דשיוש הרכא לא כיל כר"ג הזחק למודה מתרומה במקכת כשילה חמא חמא מתרומה מה תרומה משי שליח כחל זהל רב נהמן רצו כיה וע"ק רלפי' סקופרם גרם מפיקרא ימר משתמ כנדלהים ומייח ראים ממבנה (דף יוב) לתיב מכח וווטאמ אף מעילה משר שליח תילף מינה משם בשנגה מקדשי כי וכחיב מחרומה רהי מעילה ושליחות יד שניכחובים הכאים כשם הריכן שפחם בחת לב מחצר ששולםי ולמוד מייד כלים כאוכלם בשונג ולא ישאג סליו שבים למיו כד. כאדד "וכל שני כתובים הבאים כאדר אין חסא: מפוי פלית. וסרסחה: תילף מינה. וכו דבר נברה מלמרק מעילת הא ואמרן שליחות יד כאי פינה כח משנה צ לח פיירי כלל היא "רתניא "על כל רבר פשע בשיא להיב: רש שלח: שלחות יד. נוקדון: כי שו (1000 ס) ביסר משחת שם יכול דים חלים על הפחשבה כמעשה וכהיא אינו חייב ער " של פל דמר פשע. בתר אם לה שלת ירו כתיב: לחייב של המחשבה וה לא כדי חמה כחמה לכך כראה לכ"ם חום ר" הוקן ששלח בו יד שנאטר אם לא שלחירו תו דנרם חיפכא וכן נרם ר"ה וה"נ

מן ברום דוין שיש אים שוצה כוחו אות לפודה. לו בדירי לן אים וקוקור ופיי , כן כיות דוין לים פים לים וחיד משים (שוואת שווי ושי ליבו כים לום וחיד נו נית ביות משים (שוואת שווי ושי ליבו כים לום וחיד נו לים כית פים ו

שמואל ב יב

(ט) הכית בתרב. כאילו אתה סכיתו כיון שלוים את יואב לשומו במקום הסכנה: וחותו סרגת כסרב כני עמון. חחר שאמר ככים בחרב למכ אמר ואיתו כרגם בחרב כני עמון ר"ל שקי רעום עשית כמיתקו שכרנתו כחרב כני שמון כלומר שהפלתו כיד שוכפי ישרפל וכדכרי רו"ל אף של גכ דבכל התורה כלה אין שליח לדבר עבירה כי בכל מקום השולח סטור והשליח חייב הכח שחני שהכתוב קרמו הורג שנחמר וחותו כרגם והסע' לפי סהיה מלך וחין עוכר על מלומו כמילו כוח כרנו ו

Refs 49 and 51

יומא פרק שני בראשונה

לאים: לל מונכסב - ללפוך ימים: בלל מים כו בנים חומר - מבסחם היצלים מים בנים חומר מביעה של יבולה להל חוד ופרות מבולבים לפולב יבולה להל חוד ופרות מבולבים לפולב קישה של שרלים - יחשי חספום : משמש שאול - למא לידי דבר שמלד נישל מדונו מלפה : שפורים מלסתו מחל כל לסיוו בילה על פלום סאים כדוף לשניך: וכחיב ויכל נחם הפחיני - וומסקול דכילהה שלוביו ימראל מי סוומר סמיל ימדין שלים

הצביקה וכרי : הצא התיוש אצבקה וככל לצבין.

תיצבישה לחידות, כוסייע ליה להבי ישרק.

האמר רבי ישרק "אכחר למכוח את ישראל"

אמלי להבי משרק "אכחר למכוח את ישראל"

אמלי להבי משרק "אכחר למכוח את ישראל"

ממקף לה רב אשי בוצא יודער בק לישנא

ממקף לה רב אשי בוצא יודער בק לישנא

מדיים הוא איידער שלא התבי הישרא בידער האלי "איידער שלא התבי הישרק בפלא" אפר "א מדיים מידער בל בידער הישרע בידער ליודער מספר בכי ישראל בידער הלא, ישר של משרעים וצילה לאון בידער בשני לארן שנאמר לא יסד ולא יספר אמר רבי שמאל כר נתנני רי יונתן רמי כתוכ הזה נמפר בני ישראל כודל חים וכחים אשר לא יסד ולא יסבר לא קשיא כאן בומן שישראל קושין רומני של מקם ליכי אחד משם שאין עישין רצוני של מקם ליכי אחד משם אמי עישין כן דומראי לא קשיא כאן כידי אחד מאן כידי שמים. אחד רב נילאי בד אירי אמר שמאל כין שנחמנה אדם מתם בדוך ולכחי מרוב יישקרם כמלאימוחילמא מדודני אוכ מאי בחוא בשלאה "יויב"

התבוכה לה כן להקונה הרבובה בין התבוכה בין ה בערים מחידה אותן היה מנום בסדים החיבים כיל מודמים ולחד כילון כי בחובים בילון (קושים) מה מדב כים סומן ולי ליהה משם עלה קל לחיבים החים ליל ליהה משם עלה קל לחיבים החים ליל מים לה מוד מודמים בינותל ליל מים לה מוד מודמים בינותל דתמונון חומר מש תביב. לש הי עוד דתוצר ומה ממשרע מוד המיב לים רכול הכני כלוחרים דילו החלמטק החלכטלים שחדי לוכל החמר לול שה מיקום חשור דוכם יסוד החלור סיסום ומים שמשרע ששה הרשים כיון

שבוואל ב יב

כי אין מעלור לה' למשות ככל אשר ירכה - הנה כל זה הוא הכמשל בעושר האים שוכר - ואחר זה ביאר הכמשל בלקיקת (ש) כבשת האים הרש ז יהוא אחרו מדוע בוית את דכר ה' לעשות הרע בעיניו ז וביאר הרע שעשה בשלשה מכים ז וחם היקתר עלחיים שבוה העבין ז הקתד את אוריה התתי חבית בקרב ז לל כאלו אתה הכית אותו בידך ז והשבי את אשתו לקקת לך לאשה ז ובוה רחו למה ששכב עמה בראשונה ולמה שלקחה ובשלה לו לקשה אקל וחיד אחרי מיתון ז זעוד רחו עון אחרי

והוא שסרנת אותו ביד שולי שראל ז והיה לך לחרנו אם
הרת דולה בוה ביד איש שראל ולא בידי האויבים - ובדברי
אול ואשג דבכל התורה כלה אין שלים לדבר עבירה זכי בכל קדושין פל
מקום השולח פטור והשליח חייב ז הכא שובי שהפתוב דף תב של
קראו הורג ז שלאור ואותו הרגת ז והטעם בום לפי שהיה
אלך ואין עובר על חלותו ולכן הים כאלו הוא הרצו זכן
שלול שמום להרוג ובן
מביתה כמשל הרגם ז ואחרי
שביאר הנמשל זכר העונש
בני הדברים ז לל על הרגת
אורה ועל ענין פת שבע ז
אחרים ועל ענין מור אתה (י)
לא תסור תרב אביתן עד

Ref 52

שמואל ביב

רלבג

(ז) ויפתר כתן חל דוד פתה כמים. מתרו רבוקינו ז"ל כי כתו ששפט דוד כן סים כתו שאמר תחת הככשה ושלם ארכעקים כי כוא כתיק אורים ומקו מחקיו הרבעה מכניו וכם כן כת שכע אתנין ואכשלום וחדנים . וכנרחם בשיני כי על מה שלמר ישלם ארכעתים כוא שפטו הש"י שישכב איש עם כרכה מנשיו לשיני השחש וכות כיכ תכשלום שכת חל פשר פילנשי אכיו אלא כי כתה שאתר פו ה' כו כן מום האים כעושה ואת כא שפטו ספ"ו כפיו ולום חמר לו נפן נס כ' העכיר מטחמך לח מתום וכשכור סגשור כחרכ שונאוו לכרוג אורים כים דינו שקמשול חרב שונאיו על ביקו ימים רכים מצורף אל זה מה שששה כננד השם י"ת להשתדל כקרינתו כדי פיקח חת חשתו לו לחשם

Documents re ANTHONY MARSTON

21 JUN VEHICULAR HOMICIDE IN JEWISH

Posted at 18:56h in by vueseditor 0Likes

Driving a car is operating a dangerous weapon. An accident can cause significant financial damage and physical harm, even death. But who is responsible for the damage?

An article in the journal No'am (no. 10, p. 41, quoted in Yechaveh Da'as, vol. 5 no. 16 n. 2) quotes Rav Shmuel Aharon Yudelowitz as saying that generally a driver is not liable for killing someone in an accident. A car goes forward and the driver merely modulates the gas with his foot on the pedal. If a person enters the car's path, a driver is obligated to save that potential victim by stopping or moving the car. Even if the driver intentionally lets the car hit the victim, he is only guilty of failing to save the person, not of killing him.

Rav Ovadiah Yosef (Yechaveh Da'as, ibid.) disagrees with this analysis. He compares driving a car to throwing a stone into public property (Makos 8a). If that stone hits and kills someone, you are considered an intentional murderer because you should have been more careful. Ramban (ad loc.) and Tosafos (Bava Kamma 32b sv. meisivei) explain that you are considered a near-intentional murderer (shogeg karov le-meizid) because of the negligence. Similarly, argues Rav Ovadiah, a speeding driver who kills someone in an accident is negligent because he should have been more careful.

However, it seems to me that we can divide drivers who have had accidents into three categories:

Those who drive poorly and disobey traffic laws, for example a speeding driver who hits a pedestrian or another car

Those who drive properly but encounter difficult conditions and make a mistake, for example a driver who panics when his car skids and steers his car into another lane and hits a car

Those who do everything right but get into an accident for other reasons, such as when a pedestrian enters the street without looking to see if a car is coming

It seems that Rav Ovadiah discusses the first and third cases. About the first case, he quotes the early authorities who considered it near-intentional. Others (link 1, link 2) go so far as to consider a reckless driver a pursuer (rodef), at least on some level. Rav Yosef calls the third case entirely unintentional (anus le-gamrei). He does not discuss the second case, in which the driver follows the rules. I suspect he would call it accidental (shogeg).

ספר

שאלות ותשובות יחוה דעת

חלק חמישי

מאשר שוורו בידיו בכל עדב שבת בשסגרת פנת ההלכה בתוספת שרובה

הנוחה ועוכתה בתפר הי עלי עובדיה יוסף ראשון לניון היב הראשו לישראל

פנת גראשון לפיוף תוג הנפ אליינטלים מבסר את (מטבינ) לפינ ספריק ירושלים תוכביא

יוצא לאור כפיון כית חסורש לרבנים וריינים _עחוק עובריה".

סימן טז

שאלה: כהן שהיה נוהג כמכונית, וגרם לתאונה קמלנית, האם רשאי לישא כפיו כברכת כהנים לברך את ישראל?

כפי שישומו בית דין היזקו. ע"ש. וכל שכן כנוהג ברכב במהירות מופרזת שהסכנה הרכה יותר רצינית, שאין באפשרותו לעצור המכונית מיד כשירצה, אשר אם עבר ורמס ומרף ואין מציל, וכן כל כיוצא בזה. וראה עוד בתשובת הרדב"ז בלשונות הרמב"ם חלק ב' (סימן שד), שההולך במרוצה וכלי משחית בידו ופגע בהבירו בלי כוונה והרגו, הוי כשוגג הקרוב למזיד, שאין הגלות לערי מקלט מכפרת עליו כדין שאר מי שרצח נפש בשגגה, שהרי היה לו להזהר מאוד ללכת כנחת, כיון שכלי משחית בידו ועלול לגרום להריגת אדם. ע"ש. והוא הדין לנידון דידן, שהרכב הוא כלי קמלני ביותר, ועלול מאוד לפגוע ולסכן חיי אדם. ומי שלא נזהר לנהוג במתינות כראוי, נחשב הדבר לפשיעה, וקרוב למזיד הוא, וכהורג בידים הוא,

אבל כאן שעשה מעשה להסיע את המכונית במהירות לתוך רשות הרבים במקום שהרבים מצויים שם, וגרם להריגת אדם, בודאי שפושע הוא, וחמור יותר מגרמא בעלמא. ועיין במכות (ת.) במשנה, הזורק אבן לרשות הרבים והרג הרי זה גולה. ובגמרא פריך, לרשות הרבים, מזיד הוא, ומשני בסותר כותלו לאשפה וכו'.

אולם אם לא היתה כל רשלנות מצידו של הנהג, ונהג את המכונית בזהירות כראוי, אך באופן בלתי צפוי קפץ ילד לרחוב והתגלגל לרגלי המכונית ונדרם למות, באופן שהדבר היה באונם גמור, הדבר שנוי במחלוקת האחרונים, כי האליה רבה (סימן קכח ס"ק סג) כתב, שבשוגג הקרוב לאונם יש להקל,

שמשם אינו נד בזנווה

אלו הן הגולין פרק שני מכות

מסורת חש"ם

ा देवी का चार का विदेश के कि कि चार की की कि कि कि कि को की की

הנחות חב"ח התחות חבר היו מקול בייב את המברות הבייב הייב מקול בייב את המברית הייב את המברית agreed that to for the feet that the feet that the centre of the centre higher via the track to a second of the control of

רבינו חנואל (המתר)

אינטריך למימר אפילו יה לא אויב לי ן לעדים ולדייניםן כדלמורי בסנהדרין (קף מנג "(כמשנה חורה כתיר נמי כי לא שונא הוא לי " משום פרשה שנשנית) כך נראה למשייח: רבש בית ושי מנש פנים המוכים לפנוכה חלמטו (איני ואונה אנינה עצים והשוש לפו מנוח כים. ואינים יחדי הנה סיון ואי מנונה מנינו מנונינים למנונית ולימצון (איני המנגן הפנה ציינין הייחדה איני מנונה לימצין (איני המנגן הפנה צייני) עם ניתן ביני מנונה לימצין להאוד בינין החוק ביני היין היינין נונה, יחדי מני בינין היינין בינין עם על פילוצי לא הפלי מני בינין היינין ווני היינין בינין עם על פילוצי לא הפלי או היינין בינין ביניין בינין בינין בינין בינין ב

NICE

דסיה סים וכיים וכי נחמר וושל סברול מעצי רחי יח כמיב כן או סרי מיושב לימר יש אם למקרה לקרות מיושב לימר יש אם למקרה לקרות משל כרקרי וכדחתרי רבון והלה לה נחמר חלה מן העד וחייב חין לפון המתרח דקריון תפל מייפוב על זה אלא ודאי מן העד מוכיח דים אם למעורת פסוא ונישל כמי והשיל חה סלשון מיושל על מן הען דמן מעך המתבקע (0) והשתח מחח כת דקאמר ועוד וכן () פירש בסניבררין גפי יראה יראה דמשמע פפיר שמן התקורת דסיינו ירחב משום דפשטים דקרה משמע דכהיכ בתרים חת שני הלחון וני חיים משמע יילה וטרך שני הלחון וני חיים לפי המסורת חבל לפי המקרח דקריע יילה הליל לפני האדון:

בותו התימא ככח כחו דמי. ולה למי לכן החתבקע דהתם ענת במה ספול הען אכל מכה שכבר ילא מידו בשעם התום תמרים דמי שפיר לכם כחו אימה לה ליחיים קמיל:

לא צריכא שלא כו". פירום דמהפסח

לה לכיך להוקומה בסימר דרות היין כוורק ממם: באינופה העשריה וכרי, והסמה מיירי ניום ומורק לחשפה ולה כפותר סיתו והית ולינקום כחינה עשויה ליפטת כלל וום בלילה ליכה דמקרי ויסיב וכדקלמר ספתה וייל דהיכ הנים הוא דלית לים להפוקי אדשתים הוא דמקרי ריסיב ביון שאינה עשרה ליסטים כלל אבל הסתא יוו בעשרה ליסטים כלילה אים ליה לאסוקי גם ניום הוא דמוקרי דימינ: אף ע"ע דעמיר מצוח קא עכוד כו'. ואים מית קשם משלים ביד דכיון דמיני לחם כבר לחי מנוים מח שביד וכר ל במדמ ליכל מטים מתחילה מה שליין כן בחנייבת עצים דפוכה ייי ואם מלא חטוכות לה כים עם חטיכת חלים מעילם שפרי לא מיוטט לכך וליכא לחימר נמי כיון דאיני לא מעא לאו מלאם סיא וכי דססיא לאו שלים ביד מיקרי ולא דמי לרכו ואכין דלעולם שחו ייי זה על כנו זה על מלמידו: ולשלו בלא איכה פרש לשונא. מימה המתר הינטריך התר קרה תיפוק לים דכתים במשנה תורה וקות לה שתם וה ולים ושתם ייל לכחשנה תורה נחורת ונשנים כשכיל לכר שנתמדם מיער והרכה יש פענין זה במשנה תורה אבל לא קשה תולא אריב לו הכאלה מספי הההוא

רכי ורבי יתורה כן רועץ וב"ש ור"ש ור"ע כולתו סבירי להו יש אם למקרא היינו בקיסם הניתו: לגרשה. הוה עד התריות שהתתרים הטיון הצלו: מתריות שמתחרים מטין שנט. ומחים לפוכמל הוא אמכול מתחרים התקובנים יחד: בורגב" ב"א כן יעקב מפרם טעמא נכמרא: האב משכם אם בנו, להעותו לדרך משכם אם בנו, להעותו לדרך דקאמר להו ועוד אמר רב פפא מאן דשרא פיסא לדיקלא ואחר חמרי ואזול חמרי וקשול באנו למחלוקת דרבי יורבגן פשיטא מחו התיטא כבח כתו דטי קט"ל אלא כח כתו לרכי היכי משכחת לה כנון רשדא פיסא ומחיה לנרמא ואזיל נרמא ומחיה לכבאמא ום אחרת: ושלית כ"ר. המלקה ארכעים לחייב מלקות: בכו" ליפנים כם. כני לרם לנקביהם: ואיכה רפיקרי נישיב. ליפנות ביום: ומלא משמע ואתר תמרי ואוול חמרי וקפול: מתגר' יהוורק אבן לרה"ר והרג ה"ו נולה ר"א בן יעקב שפות שם ומנתו נשירת נשל הבחל: אומר אם מכשיצאתה האבן מידו היציא פרע (מתליה עלתו. החרי כו סוליה חלה את ראשו וקבלה ה"ו פפור זרק את סלה את ראשו מן החלון וקיבל תאבן לחצרו והרנ ייאם יש רשות לניזק ליכנם לשם גולה ואם לאו אינו גולה מחבן במנחו: ומצח פרע נמצח. במוכר שרט המחמו סיוכה (גוהה) שנאמר יואשר יכא את רעחו ביער ימה היער רשות לנחק ולמזיק ליכנס לשם אף כמיב והשינה ידו ומנה סרע למלרים חם מיתה נחולה ע מלחים כידו בשתברה אין ביפין את הטוקה להחזירה כל רשות לניזק ולמויק להכנם לשם יצא לי ליפרות: מפתח נמי. כי לה מנה חצר בעל הבית שאין רשות לניוק יי(ולמזיק) משים אין החשיכה מנוה אלא עשיים ליכנם לשם אכא שאול אומר מה המבת עצים רשות יאף כל רשות ינא האב המכה סקוסס: לחו חלום. לסטתו: לחו פינים פילו החתרי, כחים טינים את בנו והרב הרודה את תלמידו ושליח ב"ד: גמ" ילרה"ר מויד הוא יאמר רב מו סיה לי להשים מן המקרח פלמו ללחו בחטובה דמצוה לדירי: חפי בעיי פישפת חי בעי לה מישפת. חומו שמואל בר יצחק בסוחר את כותלו איבעי ליה לעיוני בסוחר את כוחלו בלילה יבלילה מייב לך הכחוב כרת אם נכנס למקדש

ממומלה זו פ"ג הממות מכלה: ליה לעיוני בפורור את כוחלו בלילה יבליקה לרטת נבו איבעי ליה לעיוני יבפורור את כוחלו לאשפה האי אשפת ה"ר אי שכיחי בה רבים יפושע הוא אי לא שכיחי בה רבים יאנום הוא א"ר פפא ילא צריכא אלא לאשפה העשויה ליפנות בה בלילה ואין עשויה ליפנות בה ביום ואיכא דמקרי ויחיב פושע לא הוי ההא מלילה ואין עשויה ליפנות בה ביום ואיכא דמקרי ויחיב פושע לא הוי ההא איכא דמקרי ויחיב: אינה עשויה ליפנות בה ביום אונם נמי לא הוי ההא איכא דמקרי ויחיב: רבי אליעזר בן עקב אומר ובו': יח"ר יומצא פרם לממציא את עצמו ימכאן אמר רבי אליעזר בן יעקב אם משיצתה האבן מידו הוציא הלה את ראשו וקבלה פמור למימרא דמצא מעיקרא משמע ורמינהי יומצא יפרט לנזצוי שלא ימכור ברחוק וינאול בקרוב ברעה וינאול ביפה אמר רבא * יהבא מענייניה דקרא והחם מענייניה דקרא ומצא דומיא ירוהשינה ידו מה חשינת ידו מהשתא אף מצא נמי מחשתא הכא מענייניה דקרא ומצא דומיא דיער מה יער מידי ראיתיה מעיקרא אף ומצא נמי מידי דאיתיה מעיקרא: הזורק את האבן ובו': א"ל תחוא מרבנן לרבא ממאי רמרמבת עצים דרשות דלמא מחמבת עצים דסוכה ומחמבת עצים רמערכה ואפ"ה אמר החמנא ליגלי א"ל כיון דאם מצא חמוב "(אינו חומב) לאו מצוה השתא גפו לאו מצוה איתיכיה רבינא לרבא ייצא האב המכה את בנו והרב הרודה את תלמידו ושליח ב"ד לימא כיון דאילו נמיד לאי מצוה השתא נמי לאו מצוה החם אע"ג דגמיר מצוה דכחיב ייסר בגך מצורה השתא גבו לאן מצורה הוא כדובה לאו מצורה ביים בתן ועידות מערנים לנפשך ייתרר אמר רבא לאו מילתא היא האמריי יואשר יבא את רעתו ביעד יומה יער) דאי בעי עייל ואי בעי לא עייל ואי פלקא רעתך מצוה מי פניא דלא עייל אמר ליה רב ארא בר אחבה לרבא כל היכא רכתיב אשר ראי בעי הוא אלא מעתה יואיש אשר ישמא ולא יתחמא אי בעי מיפמא אי בעי לא מיטמא מח מצוה רלא סגי דלא מישמא חכי נמי רפשור שאני התם ראמר קרא

שו שבורה מיקום ממשתקה מיקול.

מר שני היותר מיקום ממשת היותר מיקום ממשת היותר משת היותר משת היותר משת היותר מיקום ממשת היותר מיקום ממשת היותר משת היותר משת

תורה אור חשלם ב. מפקור נבא את רונדה בישר לחנוב עצום תודקה כשר לחשב עבלם ובקרה הוא לכם לביר לביר לביר הוא עם אר אורי ושבא מצרים לאלה (חי) מצרים לאלה (חי) מצרים לאלה (חי) מצרים לאלה (חי) בשל החפקה עד הקוא בדר הפקות: מדרים ביר הפקות:

ייקרא כה כל ייקרא כה כל נ. קר פני וייקרא ראון פערונים לבנואף בשלי כט זו בשלי כט זו

בשלי כני וי א ואים אישר יונקא ולא יונקא ועברקוד ספרה הרוא אחוך סקנה בי איל סקרא ון נפוא פי עדו לא ביל אלין קסא

נליון הש"ם מחנור אם יש יש החנור לוחק פר ביק דף לו קים מרים ילל מני מנה מה מה רקר. למל ו פיבו של ישא בקרינית. פר מצונ לף מל פילו

לעוף רש"ו

מומף רש"י ימנא, וחלה לה רגוני דות, צמים מפירו מצי פם נפער מסרים זה מצרץ חיינ (20), פרט למנוצרא את עצמר, דעסיר זה

רבינו תננאל

לה בליפוד לפילי לבן המלכה כפל אלף הול יהי הפכן: בה מיחול, ביים הייב היימוד מפורך בודך מדם: בה אדים מפורף ביודן ממסן

נועם

סנתון לבירור בקיות בחלכה

ספר עשירי

הוצאת מכון תורה שלמה ירושלים, תשכיו

כהן שהרג את הנפש לענין נשיאת כפים

יט) ארשה לעצמי להעתיק בזה מה שכתב לי בנדון זה אחד מהמעולים שבגדולי ירושלים הרב הגאון הגדול מוהרש"א יודלביץ שליט"א: ...,מה שכת"ר דבר עמי בענין נהג כהן שהרג את הנפש אם מותר שיעלה לדוכן, נראה דלא הוי הורג נפש כלל, בשעה שמדליק את המכונה ומניע אותה ללכת אם בשעה זו כבר עמד זה האדם שנהרג ע"י זה הוי הורג נפש, משום דאשו משום חיציו, דאף דהמכונית הולכת מעצמה, אבל כיון שהוא העמיד את המכונה ללכת וכבר עמד האדם נגדו, אבל אם עדיין לא עמד האדם נגדו, א"כ מה שהדליק את המכונה והניעה ללכת כבר כלו לו חציו לגבי זה האדם, א"כ אין זה אשו משום חיציו, וזה נקרא רק שלא הציל את הנהרג, ומה שהנהג כובש ברגלו על איזה קפיץ שיזרום דלק אין זה נקרא מעשה דוה הזי מצמצם, ומצמצם לא מצינו אלא אם עשה בהאדם עצמו, אפילו אם יעשה זאת בכונה שלא לעצור את המכונה נגד אדם הבא כנגדו זה נקרא שלא עשה פעולה להציל את חבירו כמו טובע בים, ולא הצילו דעובר רק על לא תעמוד על דם רעך, ובפרט שלא בכונה עשה", ולענ"ד יש להביא קצת סמך לזה מדיוק לשון התרי ביבמות ובפרט שלא בכונה בידו כו"."

Documents re THOMAS AND ETHEL ROGERS

ויקרא ים קרושים

מִפְנֵי שׁיבָהֹ הָלְוֹם וְהֵדַרְהָ פְּנִי זָקֵן

Ref 66

רשלנות רפואית

בהלכה מצינו שלוש דרגות של הורגים בלא כוונת הריגה: ההורג בשגגה והעלמה גמורה, דינו שיגלה לערי המקלט; ההורג בשגגה הקרובה לאונס, כגון שאירע במיתת הנהרג מאורע פלא בניגוד לרוב המאורעות, דינו שפטור מן הגלות, וגואל הדם שהרגו נהרג עליו; ההורג בשגגה הקרובה לזדון, שיש בדבר כעין פשיעה, שהיה לו להיזהר ולא נזהר, דינו שאין הגלות מכפרת עליו, ואין ערי המקלט קולטות אותו, ואם מצאו גואל הדם בכל מקום והרגו, אינו נהרג עליו^[1].

Ref 67

סיכון קיאי

ב"ה מאננהיים, אייר חקפ"ט לפ"ק.

ראף דגרופא נחשב שוגג אם טעה מכ"מ ישראל העושה ע"פ הרופא מחשב אונם גמור דהרופא הי" לו שלא לטעות אבל הישראל עושה משום פקוח נפש לרפאות להחולה זאם ממיתו אוכם הוא דרחמנא פטרי"

הלכות רוצה ושמירת נפש

פרק שני

א כל ההורג חבירו בידו כגון שהכחו בסייף או באבן
הממיתה. או שחגקו עד שמת. או שרפו באש.
הואיל והרגו מכל מקום הוא בעצמו הרי זה נהרג
בבית דין: [אבל [6] השוכר הורג להרוג את חבירו
או ששלח עבדיו והרגוהו. או שכפתו והניחו לפני הארי
וכיוצא בו והרגתהו חיה וכן ההורג את עצמו. כל אחד
מאלו שופך דמים הוא. ועון הריגה בידו וחייב מיתה
לשמים ואין בהן מיתת בית דין:

הלכות דיינים.

מאירה עינים

בא כל ב"ד אפילו ב"ד של ח"ל: ב אפילו אינם סמוכים בא"י. עמ"ש בסי' שלפני זה סס"א פירושו: ג שהעם פרוצים כו'. עין צפרישה שם כתבתי בדאף דאין כל העם פרוצים אלא יחיד מהם יכולים לעניש אותו סיחיד ולקנסו שלא מן הדין כפי ראות עיניהם

הלכות דיינים.

ב ב"ד מכין ועונשין לצורך שעה. ובוס"א: א א (א) [א] א כל כ"ד ב אפילו ג אינם סמוכים בא"י אם רואים (ב) ג (א) ג שהעם פרוצים

בעבירות (ד טור) (ושהוא לורך שנה) ד דנין (ג) בין ה מיתה [ב] בין ממון [ג] בין כל ריני עונש ה (ג) [ר] ואפילו (ג) אין בדבר ן ו עדות נמורה ז ואם הוא אלם ז חובשים אותו ע"י עבו"מ ה [ה] (ויש להם כק להפקיר מקוט ולאנדו כפי עה שרואים לגדור פרטות הדור) (טור נשם ק הרעב"ם נפכ ד דסנהדרין) [ו] ע וכל מעשיה' יהיו לשם שמים (ד) [ו] ודוקא י גדול הדור [ח] או טובי העיר בו שהמחום ב"ד עליהם:

הגה ו [ש] (ד) וכן "(מרזכי ש"ק דב"ב דף מ"א) כוהגין בכל מקום
שטובי העיר בעירן כב"ד הגדול ומכין ועוכצין והפקרן הפקר
כפי המכהג וא (ה) אע"ם ציש קולקין (שם בשם מהר"מ
ומהרי"ק שורש א' ופסקי מהרא"י סיי רב"ג) וס"ל דאין כק ביד טוכי
העיר באלה רק להכריק הליבור במהשהיה מכהג מקדס "ב (ו) או
שקבלו עליהם מדעת כולם (ה) אבל איכן רשאים לשכות דבר במידי
דאיכא רווחא להאי וג ופסידי להאי "או להפקיע ממון שלא מדעת
כולם (מרדכי פ' הגוזל בתרא) (ד) מכל מקום הולכין אקר מכהג
העיר וד וכל שכן אם קבלום עליהם לכל דבר כן כ"ל (ועיין בי"ד
סימן רכ"ק דיכי תקבית וקרמי לבור) [י] כתבו האקרונים
סימן רכ"ק דיכי תקבית וקרמי לבור) [י] כתבו האקרונים
מלקות (מהר"יו סיי קק"ו ומה"רם שירובויג) ולאו דיכא קאמראלא
שהם פסקו כך לפי שעה " (טור שם בשם הרמב"ם) מון (ו) אבל
ביד הב"ד להלקותו או ליטול ממון כפי ראות עיכיהם לפי העכין
[יא] למגדר מלתא (וע"ל ריש סי מכ"ה בהג"ה):

Documents re JUDGE LAWRENCE WARGRAVE

ספר שופטים ספר ארבעה עשר

הלכות מלכים ומלחמותיהם

פרק תשיעי

א על ששה דברים נצמוה אדם הראשון. על ע"ז. ועל ברכת השם. ועל שפיכות דמים. ועל נילוי עריות. ועל הנזל. ועל הדינים. אע"פ שכולן הן קבלה בידינו ממשה רבינו. והדעת נומה להן. מכלל דברי תורה יראה שעל אלו נצמוה. הוסיף לנח אבר מן החי שנאמר אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו.
נמצאו שבע מצות. *וכן היה הדבר בכל העולם

Chapter 8

EXTRAORDINARY SOURCES OF LAW: THE EXAMPLE OF CAPITAL PUNISHMENT

Steven H. Resnicoff, Chapter 8 of Understanding Jewish Law

Date Written: 2012

[A] Prerequisites for Imposing Capital Punishment

For a rabbinic court, operating under ordinary rules, to impose capital punishment, many prerequisites must be satisfied, including the following:

- Immediately prior to his commission of the offense, the defendant must have been expressly warned that his intended conduct was a crime and that the punishment for the crime was execution.²
- 2. It is not enough for the defendant to have heard or even to have replied, "I hear and understand you." Instead, the defendant must specifically state that he is committing the act despite the fact that it is prohibited and despite the prescribed punishment.³
- Immediately after making this statement, the defendant must commit the act.⁴
- Two qualified witnesses must have observed the defendant commit the act while observing each other.⁸
- 5. At the defendant's trial, two qualified witnesses must testify to all of the above. To be qualified, the witnesses must be adult males who are not closely related to the defendant and who have not been disqualified as witnesses because of some prior conduct. In addition, suppose a third person who would not be a qualified witness in this case saw the event together with the other two, intending to serve together with them as a witness. Suppose, also, that this third person does go to court with the other two to serve with them as a witness. In this situation, the other two witnesses are disqualified to testify in the case.⁶
- 6. Circumstantial evidence or legal presumptions are not enough to predicate a conviction. The testimony of the two qualified witnesses is required.?
 - 7. The trial must take place in a court of at least 23 qualified judges.*
- 8. The judges must explain to the witnesses the gravity of testifying in a matter involving capital punishment, and the witnesses must properly respond to the judges' detailed questions.*
 - 9. A person's confession was not evidence upon which he could be convicted.10
- 10. The least prestigious judges should speak first, lest the greatest judge speak first against the defendant, and his words deter the other judges from trying to find arguments on the defendant's behalf.¹¹
- 11. The judges must first articulate arguments in favor of the defendant, lest arguments against the defendant predispose the judges towards a conviction.¹²
- 12. The judges must consider every reasonable argument advanced on behalf of the defendant, even if the argument is advanced by students who are not allowed to argue in favor of conviction.**
- 13. In order for there to be a conviction, at least two more judges must vote for conviction than vote for acquittal.¹⁴
- 14. Moreover, a person could only be tried for a capital offense at a time when Jewish law's Supreme Court, the Sanhedrin HaGadol, met at its specific location in the Temple. They ceased meeting at that location even before the Second Temple was destroyed.¹⁸ Thereafter, the Sanhedrin was disbanded, and has not since been reestablished.¹⁸

There are also a variety of post-conviction, pre-execution procedures to afford a convicted defendant the possibility of offering additional evidence to reverse the sentence.¹⁷

דיני ממונות בשלשה פרק ראשון סנהדרין

דייני שפונות בפלפת. בנתי וב:ן ילפינן להו: גוילות. כופר בפקדון דמשפלה בו יד הוי נולן וכן החוטף מיד הבירו הוי נולן כגון וינוול את סחנים חיד סחלרי ושמאל כ כנן אבל לים ולא שילם לא חיקרי נולן דמלים להולאם ניתנה: ומכלים. החובל בחבירו חייב בחמשה דברים כדאמריטן בבכא קמא (סד.) ואיש כי יתן מום בעתיתו וגו' כן יעשה לו וייקוא כרן בממון. ובגמ' (פייבן פריך הייט דיני ממוטח: טק. דשור המועד או אדם שהזיקו. וכנמ' (ב.) סריך היינו מבלות: השלושי כפל. דגניבה שנחלא כידו דכהיב (שחת בנ.) אם המלא מחלא בידו וגר': והשלושי ארבעה

SCHOOLSHOW HONDON CONTRACTOR SCHOOLS

ממונות "בשלשה ינזילות והבלות בשלשה מק וחצי מק תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה בשלשה יהאונם והמפתה והמוציא שם רע בשלשה דברי ר"מ וחכמים אומרים ימוציא שם רע בעשרים ושלשה מפני שיש בו דיני נפשות שימכות בשלשה משום רבי ישמעאל אמרו בעשרים ושלשה יעיבור החדש בשלשה עיכור השנה בשלשה דברי ר"מ רבן שמעון בן נמליאל אומר בשלשה מתחילין ובחמשה נושאין ונוחנין

וגומרין בשבעה ואם נמרו בג' מעוברת: ייסמיכת זקנים יועריפת ענלה בשלשה דברי ר' יישמעון ר' יהודה אומר ייבחמשה ייהחליצה והמיאונין בשלשה "ינמע רבעי יומעשר שני שאין רמיו ידועין בשלשה "ההקרשות בשלשה יהערכין המטלטלים כשלשה ר' יהודה אומר אחד מהן כהן "יוארם ביוצא בהן ידיני נפשות בעשרים ביוצא בהן ידיני נפשות בעשרים ושלשה יהרובע ותנרבע בעשרים ושלשה שנאמר יוהרגת את האשה ואת הבהמה ואומר יואה הבהמה תהרונו ישור הנסקל בעשרים ושלשה שנאמר יהשור יסקל וגם בעליו יומת שכמיתת בעלים כך מיתת השור אהואב והארי הדוב והנפר והברדלם והנחש מיתתן בעשרים ושלשה ארבי אליעזר אומר כל הקודם להורגן זכה רבי עקיבא אומר מיתתן בעשרים ושלשה: יאין ירנין לא את השכט ולא את נביא השקר ולא את כהן גרול אלא על פי בית דין של שבעים ואחר ייואין מוציאין ילמלחמת הרשות אלא על פי בית דין של שבעים ואחר אין יימוסיפין ייעל העיר ועל העזרות אלא על פי בית דין של שבעים ואחר אין עושין סנהדריות לשבטים אלא על פי בית דין של שבעים ואחר ייאין עושין עיר הנדחת אלא על פי בית רין של שבעים ואחר יאין עושין עיר הגרחת בספר ולא שלש אכל עושין אחת או שתים "יסנחדרין נדולה היתה של שבעים ואחד וקבנה של עשרים ושלשה מנין לנדולה שהיא של שבעים ואחר שנאמר יאספה לי שבעים איש מוקני ישראל ומשה על גביהן ר' יהודה אומר שבעים יומנין לקפנה שהיא של עשרים ושלשה שנאמר יושפמו העדה והצילו העדה עדה שופמת ועדה מצלת הרי כאן עשרים ומנין לעדה שהיא עשרה שנאמר יעד מתי לעדה הרעה הזאת יצאו יהושע וכלב ומגין להביא עוד שלשה ממשמע שנאמר ילא תהיה אחרי רבים לרעות שומע אני שאחיה עמהם למובה אם כן למה נאמר אחרי רבים להמות לא כהמייתך למובה המייתך לרעה המייתר למובה על פי אחד יהמייתך לרעה על פי שנים

ומת: כמיסם בעלים. אם היה נידון במיוב מימת בית דין דבעי עשרים ושלשה כך מיתה השור דהאי בעליו יומת קרא יתירא להך דרשה ולא דנהחייב קטלא כדמפרש טעמא בנמ" (שם): כואב וכארי כו'. שהמיתו אדם ונידונין בסקילה כשור דאמרינן בבייק אחד שור ואחד כו' כשור שנגה את הפרה (דף נד:)• : ברדלם. אחיה היא: ואין דנין לא אם סשבט. פירובו של שבט שעבדו כ"ו במויר: נכיא כשקר. בחנק. בנמ' (דף טו.) בעי תולן דבעי שבעים ואחר: במלחתם הרקום. כל מלחמה קרי רשות לכד ממלחמת יהושב שהיתה לכבוש את ארן ישראל: על העיר. ירושלים: שנהדריות. שהיו מושיכים סנהדרי קטנה של כייג ככל שיר ועיר כדכחיב (דברים מו) חתן לך ככל שעריך ולריכין בית דין הגדול שכלשכת הגוית ללאת ולהושיבט וכו"¹⁰ יליף בגמ' והף מים: בספר. ככך המגדיל בין ישראל לנכרים ובלפייז מרק"ה. ובגמרה (פס) מפרש טעמה: עדה סופטם. עשרה מחייבין: ועדה מללם. עשרה מוכין. אשמעינן קרא דלריך עשרים שאם יחלקו יהיו עשרה מחייבין ועשרה מוכין: לעדם סרעה. במרגלים כחיב: לרעות. ששנה מוכץ. השמעיק קדח דנדיך עשרים שחם ימנקף יהיו עשרה מחייבין ועשרה מוכץ: נעדם ברעם. במרגנים כחיב: לרשות. אם הרוב מחייבין לות מחייבין להיות מחייבין להיות מחייבין להיות מחייבין כחיב אחרים במחייבין להיות מחייבין כחיב אחרי רבים להיות מחייב אחרי רבים להיות מחשות אחרי רבים להיות מחשות אחרי רבים להיות או מחייבין מחייבין מחייבין מחייבין או המחייבין אלא אחרי רבים להיות או או או היות מחייבין על המחייבין אלא אחרי רבים לחיבה אחרי רבים לחיבה או או המוכץ שנים והכי קאמר לא מהיה אחרי רבים לרעות על פי אחד, אבל אחרי רבים בעים בשנים מחייבין של המוכץ שנים והכי קאמר לא מהיה אחרי רבים לרעות על פי אחד, אבל אחרי רבים בענים בשנים הוו לא משכחת חובה בליר מיירב: אפי לרעות. הלכך על כרון כ"ב בעינן דבליר מעשרה מוכין ליכא למימר דהא כתיב והוו לא משכחת חובה בליר מיירב: מסורה הש"ם

לה ולקום וו. להי). בו נמקטן כי יבנהם קלה: גו שר מתפחו לקסן יד. דיים ישרפת לקסן יד. קלה ליכל די ובינהם קלה ליכל די ידיבו. קלון ליומל ורי יישין. על יונטית קלון קינו, ול נער והמשה. לשור או שה שטבחו או מיסמית לקסן יד: דייל מיממית לקסן יד: דייל מכרו: החונם ומפסת. נערה כחולה חמשים כסף: סימוליה שם רע. לה מנחתי לכתך כתולים וגו" ועגשו חותו ממלה כנ: דיה שחרה, מחם כסף וגר' (דכרס ככ): דיני נפשות. 10 (dpq 100) (4 pr) (4 pr) (5 pr) (6 pr) (7 יכן תמרת והסקתה מיטה לדיניים בסבטים ולמד ער שקפות מוניה וו: לייה מה מולן, שו נלקמן יד: שינור מכן שמשת יד. עו נפי מיתפת שמשת נה. דיה DAY NO HADDRE KEND 1730/54 ני" לו ב, קלמו טי ב ני" לו ב, קלמו טי ב ני" לו ב, קלמו טי ב Distant פיימין לבלן, ייל מלקפון דבר של לבור: חלילה בשלשה. C 200 Huntle (R Tabatus מומי דיבור חושן, פני ניסין מריישן, פני וער מיטור מושיי לוואן שו: דיים מרלם ופר אומה מהפינו פליו מוסי שם דים ווסנרולמן, כו פי רטיה, בו בערה: ושלה, דו ליל כשין דאוריימא מקון ומיאונין דרבגן דמדאוריימא אפיני מיאון לא בעיא

דמם אמת סים שוינתה תחמי סיא

בפקילה. חיוני נפשות בעיען כיג חלקתן

כפירקין (דף שו.): מכום. מלקום

ארבעים. טעמא דר' יסמעאל ורבען

מפרש בנמרת (דף ין מקרתי: עיבור

מחדש. כנמרת ניון מפרש: עיכור הפנה.

שהיו כייד יושכין ורואין אם לריכין

לעבר מפני האביב והמקופה

כבחמריט בנמ' פים מילחים דר' שמעין

מיפרשה בנמרה בברייתה ודף ים

סמיכת וקנים. על ראש פר העלם

ביבמות יליף לה בסרק חלות חלילה

מדף קא.): מיאונין יתומה קטנה

שמשיחים חמם וחמים לרעמה יונחה

בלה גט במיחון כל זמן שלה גדלה

מחמי וכשלשה בעינן דכל דחקון רבנן

דחין קדושי קטנה כלום אלא אם כן קדשה אביה דכתיב (דברים כב) את

בתי נתתי לחים הזה: נשע רבעי.

אם כא לחללי על המעות וכן מעשר

פני: שתיון דמיתן ידועין. כנון סירום

וסרקיבו שפין לסם שער בשוק:

וססקרשות. הכה לפרותן לריך שלשה

לשומן: הערכין המעלטלין. בנמרא

(דף יד:) מפרם: אחד מחם כמן.

דכתיב כהן בפרשה כערכך הכהן ובר" (ויקרת ם): וסקרקעות. של

הקדם לריך טי והעשירי סהן לשומן

חם כח לפלותן. כגמ' ודף מיון מפרש

מליף להו מקראי: ואדם. הכא לפדות

פלמו מיד הקדם לריך עשרה לשומו.

וכנמרת (20) פריך חדם מי קדים: דיני נפפום נעפרים ופלפה. להמן

יליף לה כמחני: הרובע והגרבע. שור שרכע חשה וכהמה שנרבעת

לאים נירונים הנהמה ליסקל: ככ"ג

שוסרנת את החקה ואת הכסמה

בסמם סייטו רובע וליתקום בסמה

לאשם מה אשה פריג אף בסמה בריג:

וחומר וחת סכסמס תסרונו. כנרכע

כחיב: פור הנסקל שננח חדם

כחדם הרוכע דחימתום

להדדי

תורה אור השלם ו. האינות אינור הערב אל כל בתמה לרבעה אהה לברקור מות חקותו האתו רטיקס במו ייקיא כעו ב. קאיש אישר יתן ישכבור בכרפה מות יומת האת הבסעות מסרעה היקרא כעד נ. ראם שור נגח תואר בתעלה ולא ישמרים רכמה אים או אואה השור יפקל וגם בעליו קיפור יחסקר ועם בעיקיד ירקות: שמורה בא כם 4. קיצוקור ין אל מקורה אסקה לי שבעים איינו מאקני ייקוראל אקור יודעון כי דום רקני קועם שטריו וליקרת אחם אל אחל מועד ההפעבו שם נוקרו בסדבר א טו -1780 המשפטים וחשילו פערה את סרצס ושב כה עד שנה המכו שקש אשר גם שמה אתר השניה אל שיר אתר השניה אל שיר אתר השניה אל שיר העדל אינד מינות אינו בעמו הכדעו

בנובר להכיכה השר אשר בערה כלינים השר אשר בערה כלינים על את תלמה בני ישראל אשר בערה מציכים עלי שמעורי בטרבר יר כו 2. לא מקדה אמרי רעים לרעת ולא משנה על רב

מורכר לוו כדיכה

לעני רש"י מרקרא, ובול, פער.

לנטת אחר רבים למנוח שמויה כנ ב

דיני ממונות בשלשת. חמר שפנה דינים כחלחה ככי משתיענו בכמה דנין אומה ייהא דלא תנא כופר ל ח פיי סיג מכלכת משפה פקיבות כל יי ופייר מכל שמדרין כלכה ושלשים של עכד כדתנן שאר תנפות יית משום דשור מיתתו בכייג וכומן שהשור בסקילה בעלים משלמין כיפר ושלשים של עבד (ביק דף מב.) ודלא כריים דמסייב ע"ם עד סמד וע"פ בי מד פיד מסלמה יום סלי כי מוש כפין כי מידים אריב מימן קמט סבעלים בפרה ארכעה וחמשה ושם של:) ולון כרחם דסה לויכה המורחי התם דסנרי דאפי" ר' עקיבא דרים אם כופר לרכות שלא בכוונה ונראה מנפר פר פלכה ו: "א ל פרי פיד מפלפת מעשר פנו כלתו כ: לר"ת דכופר ולי של עבד הוי בכלל מכטית אי נמי תנא ושייר סני ושייר נמי יכיאת עבד בראשי אברים דקנסא הוא ובעי נמי ג' מומחין ולליסנה קמה לה משיב כה שייר דהיכי למימר דסשיטה ליה דהוי מכלל חבלות אי נתי החנא לא איירי אלא בממון הניתן מיד ליד:

ב פ ב כ ר פרי פיים די ש פרי פט פלכים לו בדי ת ברי פידו מסל בדים פלכים דו בדים פלכים דו במתריין פלכה ג: "ד ב פייי אם חפיים אם "סלכה ג: יה ב פיי עם פים מומנ

עין משפט

נד מצוח

maken ore res a M

व्यक्त व :n 40 as ma x 5 2

12 2000 OE -- 1 2

ד" הן מודי עם כלכם דן ה" ר מידי עם כלכם ר: ד" ר מידי עם כלכם ו יעיד

מסלמת קייום סחום מף ע וסלמו יו

ני ממג עשין לד ופי קמג:

בעסוריו פלכם כן

18-1900

י ב מיי ביע מסלסת

20 40 40 40 44

מסלי שרפין סלי ב:

20 00 10 2 2 0 2

מוסף רש"י מתפוציא שם רצ. לה מולדי למתך מצולים וכלו להספידה הצוכחה ולו לפירנים, קוליטי מבילו קדים קסמר כה סמר דית כשלשם אומרים כך מפני שיש בי ריני נששות. קביר נסס קלומרי סבום כליכו מוסים שם רע קשיין כה דיני מספת, ומנון פוסדת טורם, ומנפרה סרסיון זה יה נו ריני מספת חלי הי, הססה מיסה ללי ריני מספת ספה לליכול עדים min. מפויכת זקרים. על ללנו פר סערת ייקרים, כל רכב כל סחר.
היצרים, ונו. והקרקטות. כל
סקרים סכל לפרותן, ביין
בכיכו ולחרי סקרים סכן
סכירות בני. רצורם. לס כל
לבדות (לסטיר בלכו, כרום
מיד סקודם וווום. של לבדית ולבטה מיד סקום אים. על חציר, על יריבלים, ולריך העיר, על יריבלים, ולריך מת אכשיר סולמורי מבטיסות ולקוווייון...

רבינו חננאל ריני ממטה כשלאה בילות ותבלות בשלשה כר, אוקסת ורכ כתון (די אבתון למיפרי הכי ריני מסוטה כשלשה ופה הן נדילות וחכליה דן שמריכין בי מוסחיק ברטיום בנטוק ביילות בשין השוטרון כ אלמים והן פושחין,

חלכות דיינים.

כ עד מתי יכול להביא ראיה לסתור דין ובו סעיף א':

א (א) א פי שנתחיים כב"ר ותכיא ערים או ראית

(א) אע"ם שכבר נגמר (וכותר הרין והוזר (א) אע"ם שכבר נגמר (ב) נ ואפילו אם פרע כבר כל זמן שהוא מכיא לדראיה סותר ג אמרו לו הריינם כל ראויה שיש לך הבא מכאן ועד לי יום א (ו) אע"פ שהביא ראיה לאחר שלשי יום סותר את הרין שאם לא כן מה יעשה אם לא מצא בתוך ל ומצא לאחר לי ז אכל אם אמרו לו להביא עדים או ראיה ב ואמר אך לי ג (ו) אע"פ שמצא אחר כך אינו כלום ה ואצ"ל לד לאיה אמר אין לי עדים ואם אם אמרו לו יש לך עדים ואמר אין לי עדים ויש לך ראיה אמר אין לי ראיה והייבותו כיון שראה שנתחייב אמר קרבו איש פלוני ופלוני ופלוני

והעירוני או שהוציא ראיה מחוך * אפונרתו (כיי ילוק קטן נחפירות כעין כיסין) ד (כ) אין והעירוני או שהוציא ראיה ואין משניחים עליו ועל ראייתו :

הנה ה (ב) [נ] (ז) אנל אם לא אמר אין לי ראיה אנ"פ שמק עד שנחתיינ כדין ואח"כ אחד קרנו

פלוני ופלוני ופלוני והצידו סומר הדין (כן פוכק פהסור ומשנת הרא"ש ו כ"ו חינ ס" י "ט") ו ((ה)

בר"א כשהיותה הראית אצלו ותעדים עמו בסדינת (אנל) אם אמר אין לי עדים ואין

לי ראוה ולאחר סכאן באו לו עדים סברינת הים ז או "שהיותה דסקיא של אביו

שיש שם השטרות ח (נ) מושקדת ביד אהרים (ז [ר] (וי"א מיז מיז מביא ומוחר מיז מידכי ש"מ" לטעון ולומר זה שאמרתי אין לי עדים ואין לי ראיותיו חרי זה מביא ומוחר מיז אצלו [ה] ויוקא שלו עדים באלא היו מצויים

וכל זמן שיכו' לטעון ולומר השאמרתי אין לי עדים ואין לי ראיה מפופקדי (ארדכי פ"ם זה מור? ממש בדבריו הרי זה לא יסתר מענותיו ומוחר [ו] לפיכך אם פירש ואמר אין לי עדים ואין לי ראיה והיה ממש בדבריו הרי זה לא יסתר מענותיו ומוחר [ו] לפיכך אם פירש ואמר אין לי עדים מנו כלל לא הנה ולא במרינת הים ולא ראיה כלל לא בידי ולא בדיות שלו אולי מעוח למחר כ בד"א בנדול (ד) אבל יורש שהיה קטן כשמת מורישו ובאו עליו מענות למחר כ בד"א בנדול (ד) אבל יורש שהיה קטן כשמת מורישו ובאו עליו מענות למחר כ בד"א בנדול (ד) אבל יורש שהיה קטן כשמת מורישו הארר שוצא מביה דין הייב אמרו לו אחרים אנו יורעים לאכיך עדות שתמראי בת דין זה או שאמר ליה אחר מורישך הפקיד ראיה זו חרי זה מביא מיד ומותים הפקיד ראיה זו חרי זה מביא מיד ומותר ו (ה) שאין היורש קמן יורע מרישו:

Ref 79

ין להשוות הבעלי דינין בכל דבר. ובו יא סעיפים:

א 6 בצרק השפוט עמיתך איוהו צרק המשפט זו השוויות שני הבעלי דינים ככל דבר א לא יהא אחד (6) מדבר כל צרכו ואחד אומר (לו) מדבר כל צרכו ואחד אומר (לו) קצר דכריך [א] נולאיסבור פנים לאחר וירבר לו רכות וירע פניו לאח' וירבר לו קשות נואם מלובש בגדים בזויים זאומרים למכובר או (נ) הלבישהו כמוחך או לבוש כמוחו ולא יהא אחד ושב ואחד עומד (ג) אלא שניהם עומדים ה[כ] וואם רצו כ"ר לחושיב את שניהם מושיכים ג [נ] ולא ישב אחד למעלה ואחד למשה אלא זה כצר וה במה דברי אמורי בשעת משא ומהן (המעניה) ד [ד] ואבל בשעת נומר דין (ד) שניהם ה בעמירה

לכתחלה איזה נמר דין איש פלוני אתה וכאי איש פלוני אתה חייב [ה] זוהערים לכתחלה לעולם בעמירה:

הג"ה ך (רק) [ו], (ג) ועתידה על ידי סתיכה מקרי שפיר עתידה לענין זה (רינ"ש סימן רס"ו)
ועיין לקמן סי כ"ק:

נמיב הדין פרק ב

ונראה בעיניהם שעושים דבר במשפט ובדין
ונראה בעיניהם שהוא דבר קל והוא דבר
גדול מאוד מאוד. וזה כי מביא לו אחד מן בעלי
דין משפטו ומסדר לו טענות שלו והרב יכתוב
ייחתום לו באם כן הדברים, וכל זה חטא ואשמה
גדולה מאד כדכתיב שמוע בין אחיכם, ואמרי
בפ' דיני ממונות שמוע בין אחיכם ושפטתם צדק